

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLES VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, P. O. Station C. Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada

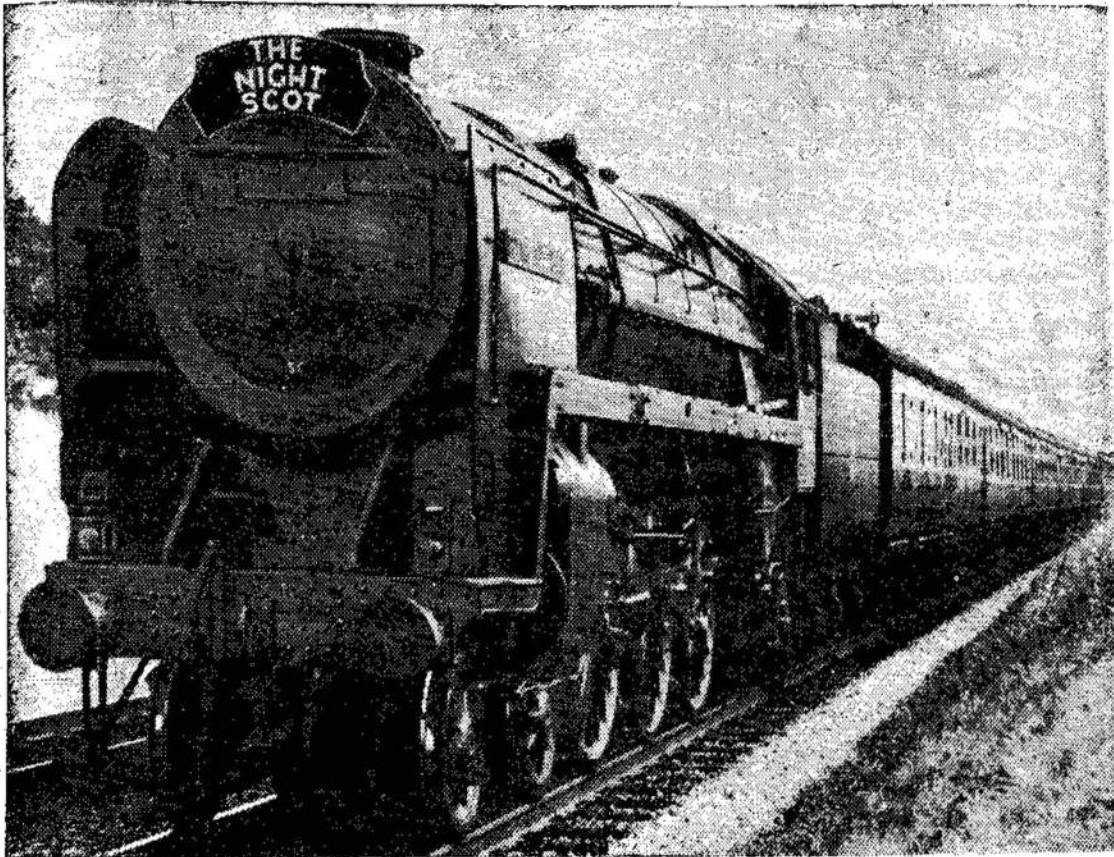
Authorized as Second Class mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct.

Nr. 1,093

PENKTADIENIS SPALIŲ (OCTOBER) 17, 1952, TORONTO, ONTARIO

METAI XXI

Čia matote traukinį, The Night Scot, kuris įvažiavo į kitą traukinį Wealdstone stotyje, Harrow mieste. Po to London-Manchester ekspresas įvažiavo į šiuos abu ir dar padidino nelaimę. Virš 100 žmonių buvo užmušta ir arti 300 sužeista.

DIDIEJI JUNGTINIŲ VALSTIJŲ MOKSLININKAI KELIA PROTESTĄ PRIEŠ VALDŽIOS PASŲ IR VIZŲ POLITIKĄ

CHICAGO. — Ir mokslininkai pradeda netekti kant-rybės dėl Jungtinių Valstijų valdžios pasų ir vizų politikos, dėl kurios jau neįmanoma turėti žymesni mokslininkų suvažiavimą Jungtinėse Valstijose ar dalyvauti tokiuose suvažiavimuose kur kitur.

Atominiai mokslininkai savo biuletine griežtai pasmerkia Vidaus Saugumo Akta, priimtą 1950 metais, ir Imi-

TSRS Protestuoja Prieš Laužymą Sienos

MASKVA. — Tarybų Sąjunga formaliai užprotestavo, kad amerikiečių bombėris buvo užskridęs ant TS teritorijos netoli Japonijos.

Tarybų Sąjungos orlaiviams paliepus bombėriui skristi į Tarybų Sąjungos aerodromą ir nusileisti, bombėris pradėjęs šaudyti. Tada tarybiniai orlaiviai atsisau-dė. Bombėris pasileidęs atgal.

(Anksčiau amerikiečiai ai pranešė, kad jų bombėris nukrito į jūrą ir dingo. Prie jo buvę pastebėti kiti orlaiviai.)

Incidentas įvykęs prie tarybinės salos vardu Yuri, kuri randasi netoli Japonijos.

gracijos ir Tautybės Akta, priimtą 1952 metais.

Po pasmerkimo pasirašo 34 pasauliniai išgarsėję mokslininkai, jų tarpe Dr. Albert Einstein, pasauliniai pasižymėjęs mokslininkas; Harold C. Urey, Arthur H. Compton, Victor F. Welsskopf ir Michael Polanuy.

Šis biuletinas pašvęstas specialiai šiam protestui. Be visos eilės straipsnių, smerkiančių Jungtinių Valstijų pasų ir vizų politiką, redakcinis straipsnis vadina tą politiką "Popierio Užolaida". Redakcinio autorium yra E. A. Shils, Chicagos universiteto profesorius, socialių mokslų komiteto narys.

Editorialas susumuoja mokslininkų protestą prieš suvaržymus ir pažymi, kad tie įstatymai smaugia mokslines ir intelektualias laisves ir naikina politines laisves.

Šis mokslininkų protestas reikšmingas dar ir tuo, kad jis viešai parodo, kaip toli nuėjo reakcija. Pradžioje, kada reakcija pradėjo pulti kairiuosius, buvo mažai pasoma. Dabar jau visiems aišku, kad reakcija tik prasideda nuo užpuolimo ant kairiųjų, daugiausia komunistų. Kada kairiuosius sudaužo, tuomet siekia toliau. Ir štai, šiandien Jungtinėse Valstijose jau ir

mokslininkams sunku.

Kada mokslininkai nori kokią nors tarptautinę konferenciją turėti Amerikoje, daugelis žymių pasaulinių mokslininkų negali įvažiuoti. Jeigu toks pasitarimas šaukiamas kitur, amerikiečiai neišleidžiami.

Mokslininkai pamatė, kad toliau bus dar blogiau, tad jie ir kelia protestą.

Farouk Prašęs Britų Pagalbos

CAIRO. — Neprigulmingas laikraštis Al Akbar sako, kad buvęs Egipto karalius Farouk bus apkaltintas išdavytė už prašymą, kad britai pasiųstų savo kariuomenę į Egiptą išgelbėti jo sostą.

Investigacija parodžiusi, kad Achesonas ir prezidentas Trumanas buvo priešingi britų intervencijai į Egipto krizį.

Farouk pasiuntęs prašymą britų užsienio reikalų sekretoriui Edenui. Tas perdavęs britų ambasadoriui Washingtone, o tas buvęs nuėjęs pasitarti su Achesonu ir prezidentu. Amerikiečių pasipriešinimas intervencijai buvęs pasiųstas Čiorčilui.

KANADAI GRUMOJA NE T. SAJUNGA, O AMERIKA, SAKO G. M. MALENKOV

MASKVA. — Georgi M. Malenkov pakartojo ir vėl, kad Tarybų Sąjunga pasirengusi kooperuoti su Britanija, Jungtinėmis Valstijomis ir kitomis kapitalistinėmis šalimis. Jis tą padarė kalbėdamas 19-tame komunistų kongrese.

Jis trumpai ir stačiai pasakė, kad jeigu jau kas grumoja Britanijai ir Kanadai, tai ne Tarybų Sąjunga, o Amerika. Britų imperiją, sakė jis, perima ne komunistai, o Amerikos bilijonieriai.

"Nei vienas britų priešas neuždavė tokio skaudaus smūgio Britanijai, kaip jos amerikoniškas draugas, kuris perima imperiją šmoteliais", sakė jis.

NUTRAUKIMĄ DERYBŲ META ANTI J. TAUTŲ

MUNSAN. — Korėjiečių generolas Nam Il kaltina, kad Jungtinių Tautų komanda apgalvojus nutraukė derybas neribotam laikui. Jis mano, kad su tuo norima daryti spaudimą į Jungtines Tautas, kad būtų praplėstas karas.

Jis išpėja, kad pasekmės dėl nutraukimo derybų gali būti nemalonus ir kaltė už tai kris ant JT komandos.

Tuo tarpu mūsų už kalnelių kontrolę tebeina. Korėjiečiai ir kiniečiai atkariavo keletą kalnelių.

BRITŲ DARBIEČIAI UŽTARIA CHAPLINĄ

LONDON. — Nekurie britų parlamento nariai darbiečiai ketina reikalauti iš Edeno, kad jis pareikalautų iš amerikiečių priimti atgal Charlie Chapliną. Chaplinas yra išgyvenęs Jungtinėse Valstijose 21 metus po pastutinio lankymosi Britanijoje.

Amerikiečiai paskelbė, kad jie užves tyrinėjimą, ar negalima būtų uždaryti duris jo sugrįžimui.

300,000 Išcina Streikan

TOKIJO. — Sekamą pirmadienį išeis streikan 300,000 angliakasių, priklausančių angliakasių federacijai.

Jie reikalauja algų pakėlimo ir darbo valandų sutrumpinimo.

"Kas užgrobia Kanadą, komunistai, ar Amerikos kapitalistai, kurie baigia užgrobti Australiją ir Naująją Zelandiją, kurie išvaro britus iš Suezio kanalo zonos, iš rinktų Pietų Amerikoje ir atima žaliavos šaltinius Artimuosiuose ir Tolimuosiuose Rytuose?" klausė jis.

Tarybų Sąjunga, jis sako, norėjo pasirašyti taikos sutartį su Vokietija, ištraukti kariuomenę; ji ti'ėjosi, kad vokiečiai pasirinkt teisingą kelią.

Tarybų Sąjungos ginkluotosios jėgos nepraškančios kitų šalių jėgų skaičiumi ir pajėgumu.

Karą prirengia, pareiškė jis, tarptautinė reakcija.

Tie kraštai, kurie susiduria su sunkumais dėl amerikiečių politikos, nurodė jis, gali išeiti iš tų sunkumų palaikydami taikius ryšius su šalimis, kurios siekia taikos. Jis pabrėžė svarbą prekybos tarp Tarybų Sąjungos ir kitų šalių.

Tarybų Sąjunga, buvo iškelta kongrese, dabar stovi ant tvirtų ekonominių pamatų. Jungtinės Valstijos, Britanija, Francija ir kitos šalys, skelbdamos boikotą, padėjusios išplėsti Tarybų Sąjungos ir liaudies demokratių gamybą ir prekybą. Greitai šios šalys galės eksportuoti į kitas šalis savo gaminių perteklių.

Taikos Kongresas Kinijos Sostinėj

PEKINGAS. — Azijos ir Pacifiko šalių taikos kongresas svarsto taikos planą, kurį patiekė Kinijos delegacijos vadas Kuo Mojo.

Taika su Japonija turi būti paremta Potsdamo sutartimi. Visos svetimos jėgos turi būti ištrauktos iš jos teritorijos.

Kas dėl pasikeitimo belaisviais Korėjoj, tai jokių išimčių neturi būti daroma. Visi svetimi kariai turi būti ištraukti iš Korėjos, įskaitant ir kinus liuosnorius.

Kongrese, kuriame dalyvauja 400 delegatų, priimta rezoliucija už penkių didžiųjų valstybių konferenciją išspręsti nusiginklavimo ir kitas problemas.

Iš Lietuvių Literatūros Draugijos KVK Raštinės

Kaip kiekvienais metais, taip ir šiais, palydėjus gražuolę vasarą ir įžengus į rudeninį sezoną, tenka visiems pažangiems žmonėms, o ypačingai mums aldiečiams, smarkiau susirūpinti kultūriniais bei mūsų draugiją liečiančiais reikalais, kurių ypatingai šiais metais yra nemažai ir jie visi svarbūs.

Tarpe svarbiųjų reikalų pirmoj eilėj prieš mus stovi Liaudies Balso jubilėjinis vajuš. Kad tinkamai atžymėjus jojo dvidešimts metų mums tarnavimo sukaktį, visi laikraščio skaitytojai, o ypačingai aldiečiai privalome dėti pastangas šį vajuš gražiai pravesti. Laikė šio vajuš visi privalome smarkiau padirbėti dėl savo laikraščio ir stambiau jį paremti kaip materialiai, taip ir moraliai.

Neabejotina, kad mūsų laikraščio 20 metų sukaktuvėse būtų labai įdomu visiems pasiskaityti, kaip pasikirose lietuvių kolonijose prieš dvidešimts metų buvo sutiktas Kanados lietuvių laikraščio įkūrimas ir kokiose sąlygose buvo pradėtas jo budavojimo darbas. Todėl kviečiame visus, kurie šį tą atsimenate, parašyti nors po trumpą straipsnelį į jubilėjinį numerį, kuris išeis gruodžio mėnesį.

Taikos Gynimo Reikalas

Antras nei kiek nemažesnės reikšmės reikalas, tai taikos gynimo reikalas. Karo kūrėjai galvatrukčiais tobulina atominius ginklus ir

tebesirengia jais paskandinti pasaulį kraujuose. Tačiau, iš antros pusės, pažangūs žmonės, matydami besiantinantį sunaikinimo pavojų, tęsia ryžtingą kovą už taiką. Taikos šalininkų eilės kas kart didėja.

Taikos išlaikymui - gynimui yra šaukiamas pasaulinis liaudies kongresas Austrijoj. Jis įvyks šiais metais gruodžio 5 d., į kurį Kanados Taikos Kongresas užsiurbėžęs pasiūsti nemažą skaičių delegatų. Beje, tam žygiui atlikti reikalinga visu taikos mylėtojų kooperacija. Todėl visų pažangiečių pareiga glaudžiai kooperuoti su lokaliniais Taikos Komitetais ir kiek galint juos remti.

LLD Kanados Veikiančio Komiteto susirinkime buvo pakeltas klausimas, kad lietuviai turėtų pasiūsti į pasaulinį Taikos Kongresą savo atstovą. Beje, šis klausimas pavėluotai iškeltas. Vargiai būtų galima ant greitųjų surasti žmogų, kuris sutiktų važiuoti ir sugrįžęs atraportuoti lietuviams Kongreso tarimus. Jei bent atsirastų savanoris, Kanados Veikiančio Komitetas tokį žygi remtų.

Mes kreipiamės į visus pažangiečius ir į visus LLD narius, o ypačingai į kuopų valdybas prašydami susirūpinti čia paminėtais reikalais ir tuojuos pradėti veikti.

Kitais mūsų draugijos reikalais pakalbėsime sekančiam mėnesiu.

Isigykite ir Skaitykite Šias Knygas:

Liudviko Bonaparto Briumerio Aštuonioliktoji ir Naminis Karas Prancūzijoje. Kietais apdarais, 360 puslapių. Kaina \$1.50. Parašė Karolis Marksas.

MOTINA. Parašė Maksimas Gorkis. Viena iš įdomiausių apysakų. 500 puslapių. Kietais viršais. Kaina \$1.50

POVILAS JURKA. Parašė R. Mizara. Apysaka iš Amerikos žmonių bei Amerikoje gyvenančių lietuvių gyvenimo. 318 puslapių. Kaina \$1.00.

SENO VINCO RASTAI. Telpa 10 apysakų iš Amerikos žmonių gyvenimo. 450 puslapių. Kietais viršais. Kaina \$1.50.

GAMTA IR ŽMONĖS. Parašė M. Ilinas. Labai aiškiai išdėsto gamtą ir kaip žmonės ją pasikinkė savo naudai. 320 puslapių. Kaina \$1.00.

TARYBŲ GALYBĖ. Parašė Kanterburio dekanas Dr. H. Johnson. Knyga parašyta karo laiku apie tarybinę tvarką. 224 puslapių. Kaina 75 centai.

ŽMOGUS IR MASINĀ. Sutaisė Jonas Kaškaitis. Knyga gausiai iliustruota, suteikia davinių apie technikos išvystymą ir to reikšmę žmonijai. Kaina \$1.00.

POPIEŽIAI IR LIETUVIŲ TAUTA. Parašė prof. Povilas Pakarklis. Knygoje išdėstoma: Priešų vaidmuo; jų žygiai; lietuvių kova prieš kryžiuočius. Knyga turi 255 puslapius. Kaina \$1.50.

Kaip ir Senatvėje Būti Jaunam. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius. Naudinga knyga sveikatos klausimu, ypatingai dėl senesnio amžiaus žmonių. Kaina 65 cent.

LLD Kanados Veikiantis Komitetas
P. O. Sta. C., Box 1007, Toronto 3, Ont.

Puortorikiečiai pirmos pagalbinės stotyje. Korėjiečiai ir kiniečiai sudavė jiems skaudų smūgį ir nuvijo nuo svarbaus kalnelio. Korėjiečiai ir jų talbininkai kiniečiai pastaruoju laiku nuvijo sąjungininkus nuo daugelio kalnelių.

Liaudies Balso Vajaus Pirmi Atbalsiai

Jau eilė draugų ir draugijų atsiliepė Liaudies Balso vajuš reikalui. Per eilę metų pasižymėjus darbšti vaikinė Anna Buškus, Newark, N. J., pati pirmoji atsiliepė pranešdama, kad jau pradėjus vajuš veiklą ir su draugų parama jau turi gražių rezultatų.

Iš Vancouverio Alg. Grinkus praneša, kad ketvirto rajono draugai ir draugės rūpestingai ruošiasi vajuš ir ti-

kisi gražių pasekmių. Iš Winnipego, M. Vidruk rašo, kad vajuš sąlygos sunkios, bet winniepiečiai ir bendrai trečio rajono draugai niekuomet neatsilikė LB vajuš pravėdime, neatsilikis ir siemet.

Pranešimai iš Montrealo sako, kad ir jie ryžtingai ruošiasi prie vajuš. Pas juos, gal visų sunkiausios sąlygos vajuš veiklai, bet jie jau užsigrūdinę sunkumus nugalėti.

Torontiečiai irgi nelinkę atsilikti nuo kitų vietovių draugų vajuš veikloje. Jie LLD kuopos susirinkime tą klausimą rūpestingai aptarę išrinko platų komitetą ir po to turėjo kitą pasitarimą su skaitytojais bei LB rėmėjais. Praeitų metų LB vajuš čempionas J. Valaitis įeina į vajuš komitetą ir rodo daug gražios iniciatyvos dėl pasekmingo vajuš pravėdimo.

A. Apšegienė, Auburn, Me., pranešė, kad jau pradėjus vajuš veiklą ir turi pasekmių.

Hamiltoniečių Ch. Pampalų šeima lankėsi LB raštinėje ir pareiškė kilnaus ryžtingumo už pasekmingą vajuš

me Liaudies Balso numeryje.
LLD K. V. Komitetas,
P. O. Sta. "C", Box 1007,
Toronto 3, Ont.

Evelyn Gould, kuri dainuos Lucindos rolėj CBC statomoje operoje "School for Fathers", lapkričio 26 dieną. Jau keli metai kaip ji dainuoja ant radio ir televizijos Jungtinėse Valstijose ir Kanadoje.

pravėdimą. D'raugų Pampalų šeima rekordiniai daug pasidarbavus dėl LB išlaikymo ir visai netenka abejoti, kad ir šiame vajuše puikiai pasidarbuos.

Taipgi turime atsiliepių ir pradėdame gauti paramos vajuš sąskaiton nuo pavienių rėmėjų. Laukiame jų daugiau. Vajuš pradžia jau čia pat. Kurie dar nepradėję vajuš veiklą, prašome pradėti. Nuo lapkričio 1 d. iki gruodžio 31 d. turi būti priruoštas darbymetės laikotarpis. Visus vaikininkus, rėmėjus ir bendrai visus gėrų norų draugus prašome viską daryti, kad šis Liaudies Balso vajuš būtų net dar geriau pravestas už pirmesnius vajuš. Liaudies Balso esamoji padėtis tą reikalą nusako.

K. Kiliškevičius

Popiežiaus Debatai Su Italijos Komunistu

ROMA. — Popiežius per savo valstybės sekretorių Montini aštriai susirėmė su Italijos komunistų vadu Togliatti dėl darbininkų būklės ir socializacijos. Vatikano laikraštis "L'Osservatore Romano", pirmam puslapyje, įdėtas pareiškimas, kuriame popiežius kaltina Togliatti jo minčių iškraipymu.

Togliatti apibūdina popiežiaus poziciją, kaipo rėmimą monopolistų, kurie susikrauna sau didžiausius turtus. Komunistai stoja už nacionalizaciją industrinių įmonių, o popiežius tam priešingas. Popiežius sako, kad darbininkų būklės pagerinimo klausimas esąs pamatiniai išspręstas ir kad darbininkai iškilo iki aukštosios klasės lygio.

Togliatti sako, kad darbininkų klausimas nėra išspręstas ir kad jų ekonominė būklė nėra užtikrinta.

Popiežius, polemizuodamas su Togliatti, iš esmės pripažįsta, kad jis priešingas socializacijai. Socializaciją jis lygina su baisūnu (Leviatanu), kuris viską praryja, net ir "žmogaus sielą".

Lietuvis Barberis

Stag Barber Shop

Skubus ir Geras Patarnavimas

P. MOTIEJUNAS
Savininkas

640 Main St., Winnipeg

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: 46917

Nr. 1
TA
Prieš devynio rekyvų čio proj žymaus skaičius apima r nai tary tau Tar 1955 m žemės ū mą, į žy dėjimą, nių ger yra Tar, stalinini prastais tanciai dą ir ki tai patv jų — m kolūkis: Apeik ir neleng hektarų vieškelį ta pirm sios ko gyvenar perkelti metais. šeimų Prano I įkurtuv Greta kuriam ba, ki sandėlis o prieš je, pra jau bai kaulidė kaulių. statybir vadovat Iki par suvažiav nos stat Nueis pės. Čia bas. K tarpe ir roelektų metais Pakel į septy sios di papasak dabar n ūkiečių laikais kad mo kytojų, čiau. Girdė Kolūko nikos. pūdymu šustero sėja. O buvo v krūmų nių grie suarima Ypati grendyr derliaus ūtais dos įdirbta technik

TARYBŲ LIETUVOJ

Kolūkinės Santvarkos Jėga

G. Luškevičius

"Naujo Kelio" Kolūkio Pirmininkas

Priešais mane — partijos devyniolikto suvažiavimo direktivų dėl naujojo penkmečio projektas. Išigilinu į šio žymaus dokumento eilutes, į skaičius, ir didis žiaugsmas apima mane. Kaip ir milijonai tarybinių žmonių, aš matau Tarybų šalies kontūrus 1955 metais. Mes einame į žemės ūkio produktų gausumą, į žymų derlingumo padidėjimą, į tolesnį darbo žmonių gerovės pakilimą. Didis yra Tarybų šalyje tviškasis, stalininis, rūpinimasis paprastaisiais žmonėmis. Tūkstančiai pavyzdžių kas valandą ir kiekviename žingsnyje tai patvirtina. Ir vienas iš jų — mūsų "Naujo kelio" kolūkis.

Apeikime jo laukus, nors ir nelengva apvaikšioti 1,300 hektarų mūsų žemių. Palei vieskelį vienoj eilėj pastatyta pirmieji devyni būsimosios kolūkinės gyvenvietės gyvenamieji namai. Jie buvo perkelti iš vienkiamų šiais metais. O 1953 metais dar 15 šeimų — Tomo Venckaus, Prano Lankos ir kitų — kels įkurtuves.

Greta — naujas namas, kuriame dirba kolūkio valdyba, kiek toliau — naujas sandėlis 500-ams tonų grūdų, o priešais, kitoje kelio pusėje, pradėta statyti arklidė, jau baigiama statyti tipinė kiaulidė, kurioje tilps 300 kiaulių. Gerai pasidarbavo statybininkų brigada, kuriai vadovauja Mikas Kraujelis. Iki partijos devyniolikto suvažiavimo atidarymo dienos statyba bus užbaigta.

Nueisim ir prie Strėvos upės. Čia taip pat verda darbas. Keletas kolūkių, tame tarpe ir mūsų, stato hidroelektrinę, kuri jau 1953 metais ims teikti srovę.

Pakeliui mes galime užėti į septynmetę mokyklą. Josios direktorius Ribinskas papasakos mums, kad čia dabar mokosi apie 150 kolūkiečių vaikų o buržuaziniai laikais vos susirinkdavo 40, kad mokykloje dirba 10 mokytojų, o ne du, kaip anksčiau.

Girdėti motorų gaudesys. Kolūkio laukuose daug technikos. MTS traktoriai aria pūdymus. Tai dirba Ivano Šusterovo brigada. Vyksta sėja. O dar visai neseniai čia buvo vykdomas kelmų ir krūmų rovimas, magistralinių griovių kasimas, pievų suarimas.

Ypatingai gyva dabar grendymuose, kur vyksta derliaus apkūlimas. Šiais metais dosni buvo mums žemė, idirbta pagal tarybinės agrotechnikos taisykles. Petro

Kaspicko brigada iš kiekvieno hektaro nuėmė po 17 centnerių kviečių, o bendrai grūdinių kultūrų derlius sudarė daugiau kaip 15 centnerių iš hektaro.

Gyva ir ant kelių. Važiuoja raudonos gurguolės su naujojo derliaus grūdais. Juos veža geriausiai iš geriausių — Alfonsas Slaninas, Ilja Nebudrovos, Adomas Venckus.

Keletas žodžių apie Venckų. Daug vargo patyrė jis senojoje Lietuvoje. Nelengva iš blogos žemės sklypelio išmaitinti aštuonių žmonių šeimą. Buvo jis bepradėdas nusigyventi kai Lietuvoje darbo žmonės įvedė Tarybų valdžią. Jinai ji ir išgelbėjo. Dabar šis žmogus gyvena pasiturinčiai, visų gerbiamas. Išėjo į žmones ir jo vaikai: sūnus Motiejus — gydytojas, Vytautas tarnauja aviacijoje, dukterė Emilija — Straveniškių ryšių agentūros vedėja, dar dvi mergaitės mo-

kosi septynmetėje mokykloje ir svajoja apie aukštąjį mokslą.

O šios svajonės išsipildys. Daugiau kaip 20 žmonių iš "Naujo kelio" artelės jau yra baigę aukštąsias mokyklas arba mokosi jose. Mūsų kolūkiečio sūnus Kursevičius dabar — Žiežmarių rajono ligoninės chirurgas, dvi kolūkiečio Subačiaus dukterys — mokytojos, trečioji — gydytoja, Vytautas Lankas iš mūsų kaimo užbaigė technikumą, gavo agronomo specialybę ir dabar dirba "Aušros" kolūkio pirmininku.

Realios yra visų mūsų kaimo žmonių svajonės. Stai kaip mes sau vaizduojame artimiausią kolūkio ateitį į naujojo penkmečio pabaigą. Iki to laiko mes pasistatysime gyvenvietę. Ir joje — kultūros namus, naują pastatą mokyklai veikiausiai jau vidurinei, vaikų lopšeli, ryšių skyrių, parduotuvę. Vakaraus elektra nušvies tiesią kolūkio gatvę. Už namų oš jauni sodai.

Pasiturimas ir džiaugsmingas tapo mūsų gyvenimas. Bet dar gražesnis jis bus po to, kai bus įvykdytas naujojo stalininio penkmečio planas, kuriame taip vaizdžiai yra nubrėžti tolesnės komunizmo statybos keliai.

MOKSLAS TARNAUJA LIAUDŽIAI

Prof. K. Bieliauskas

Lietuvos TSR Mokslų Akademijos Sekretorius

Prisimenu pirmuosius pokario mėnesius: fašistų sugriauti respublikos mokslinių įstaigų pastatai, apiplėštos laboratorijos, kabinetai, bibliotekos. Beveik viską reikėjo kurti iš naujo. Tą sunkią valandą visa šalis griebėsi mums padėti. Iš Maskvos ir Leningrado iš tolimųjų Tėvynės pakraščių ėmė plaukti į Lietuvą prietaisai ir aparatai Mokslų akademijos institutams, žymūs tarybiniai mokslininkai darbu ir patyrimais padėjo mums plačiai išvystyti mokslinį - tiriamąjį darbą, pajungiant jį aktualioms uždaviniam, susijusiems su kuo greičiausiai krašto atkūrimu ir tolesniojo vystymu. Šiandieną trylika Mokslų akademijos institutų jau vaidina žymų vaidmenį kovoje dėl tolesnio Tarybų Lietuvos ekonomikos ir kultūros išvystymo.

Draugiškąją pagalbą, kurią mums teikia visa tarybinė liaudis su didžiąja rusų tauta priešakyje, nuolatinę partijos ir vyriausybės rūpinimąsi mokslo išvystymu Lietuvos Tarybų respublikoje mes jaučiame kiekviename žingsnyje.

Begalinis partijos rūpinimasis tarybinės liaudies gyvenimaisiais interesais, jos šviesia ateitimi vaizdžiai atsispindi medžiagoje, paskelbtoje ryšium su įvyksiančiu

Tarybų Sąjungos Komunistų partijos devynioliktū suvažiavimu. Su dideliu džiaugsmu Tarybų Lietuvos darbo žmonės sužinojo apie tai, kad penkmečio plano projekte yra numatoma grandiozinė ūkinė bei kultūrinė statyba ir jų gimtojoje respublikoje. Numatoma nuo 2 iki 2 ir pusės karto padidinti elektros energijos išdirbį Lietuvoje, pastatyti Kauno hidroelektrinę, išvystyti laivų statybą, turbinų ir staklių gamybą, padidinti specialistų parengimą įvairioms liaudies ūkio šakoms ir t.t. Visi tie uždaviniai uždėda didžiulę atsakomybę mokslo veikėjams, kurie privalo visomis priemonėmis padėti kuo sparčiausiai ir kuo sėkmingiausiai išspręsti tuos uždavinius.

Tarybų Lietuvos mokslininkai padės visas jėgas, kad pateisintų parodytą jiems pasitikėjimą, kad atliktų savo pareigą liaudžiai, Tėvynėi. Tarybiniam mokslininkui nėra didesnės garbės ir didesnės laimės, kaip teisė dalyvaui kovoje dėl grandiozinio taikos ir komunizmo statybos plano įgyvendinimo.

Jeį Norite Žinoti, Kas Tikrai Dedasi Pasaulį. Skaitykite Liaudies Balsą

Liaudies Demokratijos Šalyse

Sveikatos Apsauga Darbo Žmonių Tarnyboje

Sveikatos apsauga liaudies demokratijos šalyse skirta tarnauti darbo žmonėms. Pokariniu metu Lenkijoje, Čekoslovakijoje ir kitose liaudies demokratijos šalyse buvo paskelbti įstatymai dėl visų gydymo įstaigų nacionalizavimo, buvo įsteigti valstybiniai sveikatos apsaugos organai.

Čekoslovakijoje sveikatos apsaugos ir socialinio draudimo reikalams skiriama maždaug apie ketvirtadalis valstybės biudžeto. Visiems darbo žmonėms ir jų šeimų nariams teikiama nemokama medicinos pagalba. Jiems garantuotos kasmetinės apmokamos atostogos, daugiavakystės pašalpos, pensijos seneliams, invalidams, našlėms, našlaičiams, o taip pat kitokia valstybės pagalba. Čekoslovakijoje prie gamyklų ir kaimuose atidaryta daug naujų ligoninių poliklinikų, ambulatorijų.

Nepaprastai pagerėjo medicininis darbo žmonių aptarnavimas Lenkijoje. Buržuazinėje Lenkijoje 1938 metais visos ligoninės turėjo iš viso 69 tūkstančius lovų. Liaudies valdžia atstatė fašistinių grobikų sugriautas ir sudegintas ligonines, pastatė daug naujų, aprūpintų naujoviškiausiais įrengimais. Lovų skaičius ligoninėse peritais metais buvo pakilęs iki 103 tūkstančių. Iki šešerių metų plano liaudies ūkiui išvystyti pabaigos nutarta pastatyti 66 naujas ligonines ir atidaryti naujus skyrius šimte esančių ligoninių.

Sparčiai plečiamas ambulatorijų tinklas. 1937 metais viena ambulatorija teko 71 tūkstančiui gyventojų, o 1950 metais — 18-ai tūkstančių. Artimiausiu laiku miestuose, darbininkų gyvenvietėse ir kaimuose bus pastatyta šimtai ambulatorijų, aprūpintų naujoviškiausiais medicininėmis aparatūra. Įvykdžius šešerių metų planą, jų skaičius bus padidėjęs 160 procentų.

Vengrijoje taip pat visiems darbo žmonėms teikiama nemokama medicinos pagalba. Įmonėse, turinčiose daugiau kaip šimtą darbininkų, įsteigti savo medicinos punktai. Miškolce, Solnoke, Aikoroje, Varpalote, Stalinvaroše ir daugelyje kitų miestų bei darbininkų gyvenviečių statomos didelės poliklinikos, atidaromi nauji dispenseriai ir dantų gydyklos. Žymiai pagerinta gydymo pagalba kaimo gyventojams. Šimtai medicinos punktų įsteigta prie mašinų - traktorių stočių, kaimuose, valstybiniuose žemės ūkiuose.

Tūkstančiai naujų gydymo įstaigų įsteigta liaudies demokratinės santvarkos me-

tais Rumunijoje. Pavyzdžiui, tik 1951 metais šalyje pradėjo veikti 510 naujų ambulatorijų, 97 sanitarinės - epidemiologinės stotys. 2,685 pirmosios pagalbos punktai kaimuose. Buržuazinėje - dvarninkinėje Rumunijoje absoliutinei valstiečių daugumai medicinos pagalba buvo visai neprieinama. Dabar Rumunijos kaime veikia platus tinklas gydymo - profilaktikos įstaigų: ligoninių, poliklinikų, medicinos punktų, sanitarinės kultūros namų ir t. t. Medicinos įstaigų skaičius žymiai padidės 1952 metais. Pavyzdžiui, lovų, skaičius aštuoniolika tūkstančių. Bus atidaryta 500 poliklinikų ir ambulatorijų, 750 sveikatos punktų.

Plačiai panaudodami tarybinės sveikatos apsaugos patyrimą, Rumunijos medicinos darbuotojai pasiekė žymaus susirgimų skaičiaus sumažėjimo. Senojoje Rumunijoje šimtai tūkstančių žmonių kasmet susirgdavo maliarija (drugio liga), prieš kurią beveik nebuvo kovojama. Prieš pat karą šalyje buvo tik trys priešmaliarinės stotys. O praėjusių metų pabaigoje respublikoje buvo 25 priešmaliarinės stotys ir 40 punktų.

Bulgarijos liaudies valdžia sudarė tvirtą bazę aprūpinti visiems darbo žmonėms kvalifikuota medicinos pagalba. Taip, 1951 metų pabaigoje lovų skaičius ligoninėse palyginti su 1948 metais padidėjo 40 procentų. Atidaryta daug valstybinių ligoninių, poliklinikų, dispenserių, sanatorijų, kaimo medicinos punktų ir t.t.

Albanijos gyventojai pirmą kartą gavo medicinos pagalbą prie liaudies valdžios. Šalies sveikatos apsaugos organai atkakliai kovoja su džiova, maliarija ir kitomis ligomis, kurios feodalinio-fašistinio ir interventų vešpatavimo laikais buvo tikra liaudies rykštė. Šiuo metu susirgimų maliarija skaičius yra sumažėjęs daugiau kaip trigubai. 1938 metais valstybės biudžete sveikatos apsaugos reikalams buvo skirta tik 1,143 tūkstančiai lėkų, o praėjusiais metais — 402 milijonai lėkų. Medicinos įstaigų pajėgumas priimti ligonius padidėjo palyginti su ikikariniais laikais 33 kartus. Prieš karą kaimuose nebuvo nė vienos ligoninės, o dabar veikia dešimtys kaimo ligoninių, kurias aptarnauja prityrę gydytojai. Daugumoje kaimų įsteigti ambulatoriniai punktai.

Liaudies valdžia ypatingai rūpinasi kūdikių ir motinų sveikata. Platus, gerai organizuotas medicinos įstaigų, vaikų darželių ir lopšelių, pionierių stovyklų, poilsio (Pabaiga ant 12 pusl.)

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusei metų \$1.50
Visur kitur metams \$3.50; pusei metų \$1.75.

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C., Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

ŠMENISKAJ KREIPKITES: 160 CLAREMONT ST., TORONTO

Telefonas: EMpire 6-4358

NELAIMINGOJI KOREJA

Pranešimai iš Korėjos rodo, kad derybos dėl sudarymo paliaubų atidėtos neribotam laikui. Tuo tarpu atsinaujina mūšiai. Niekas negali užtikrinti, kad kova dėl kalnelių neišsiplės į dideles ofensyvas, kurios nuterios šalį dar labiau, negu iki šiol. Tas reiškia dar didesnę nelaimę Korėjai.

Ir dėl ko tas viskas? Šio karo pradžia aiškinama visai, bet vis daugiau faktų atsiranda, kurie išaiškina, kas pradėjo ir kodėl. Labai reikšmingą faktą iškelia Britanijoje išleista knyga "The Hidden History of the Korean War". Jos autorius Stone priveda prie to, kad Pietų Korėjos valdžia pradėjo karą, kad užbėgti kelią Korėjos apvienijimui. Šiaurės Korėjos valdžia buvo pradėjus kampaniją, kad visa Korėja būtų suvienyta per abiejų Korėjų susitarimą. Šis planas turėjo didelį pritarimą ne tik tarp paprastų žmonių, bet ir tarp parlamento narių. Tas būtų buvę įgyvendinta, jei ne karas. Karą pradėjo prezidentas Rhee su savo pakalikais.

Šis faktas dar labiau patvirtina, kuomet prezidentas Rhee pradėjo kaltinti didžiumą parlamento narių išdavikais. Visa ta "išdavystė" kyla iš to fakto, kad prieš karą tie parlamento nariai pritarė apsjungimui per derybas. Ponas Rhee tam nepritarė, nes tas reiškė galą jo klikai. Jis pradėjo puolimą ant jų, o kada pamatė, kad neįveiks, išprovokavo karą.

Amerikiečiai nieko nepelnė išikišdami į tą karą, bet jie yra pasižadėję gelbėti visus tokius kipšelius. Gal jie dabar norėtų baigti karą Korėjoje. Bet jo baigimas dabar labai blogai atsileptų į Rhee reikalus. Rhee gvoļu šaukia, kad reikia apvienyti Korėją užkariaujant šiaurinę Korėją. Tikslai toks kelias užtikrintų jam sąlygas tolimesniam viešpatavimui.

Tokia amerikiečių politika yra labai pavojinga. Bile šeškas, toks kaip Jugoslavijos Tito, matydamas, kad jo viešpatavimui artinasi galas, gali išprovokuoti karą. Amerikiečiai, pasižadėję juos ginti, turėtų eiti talkon, kaip jie kad ejo reaktorieriui Rhee talkon. Tik vienas dalykas juos erzina, tai kad reikia žudyti amerikiečius karus. Generolas Eisenhoweras vienoje kalboje išsitarė, kad Azijoje turi kariuoti azijiečiai, o Europoje — europiečiai. Ginklų ir amunicijos jie negalėtų.

Toks pareiškimas, be abejonės, užpylė už apykaklės labai šalto vandens visiems "dievo paukšteliams", kurie laukia "išlaisvinimo" amerikiečių gyvybėmis. Nusigando ir NATO lyderiai, kad amerikiečiai gali pagailėti savo kareivių.

Kaip buvo didelė klaida iš amerikiečių pusės bėgti talkon ponui Rhee, taip pat yra didelė klaida ir dabar sugriauti derybas dėl kelių tūkstančių taip vadinamų "ekskomunistų", kurie nenorį grįžti atgal. Galimas daiktas, kad jie yra apgavikai, stoję savanoriais tikslu patekti pas čiangkaišekininkus, bet argi verta guldyti amerikiečių galvas už juos? Ar verta žudyti visą Korėją dėl kelių tūkstančių veidmainių, jei jie tikrai tokiais yra? Kas gali žinoti, kad jie ir vėl nepabėgs, kaip jie pabėgo nuo Čang Kaišeko, kada tam buvo riesta?

Korespondentai, kurie lankosi po Korėją, išsitaria, kad Korėjos žmonėse nematyti entuziazmo, meilės amerikiečiams. Jie didžiuojame laukia, kad greičiau būtų baigtas karas, kad jie būtų palikti ramybėje. Tikslai Rhee klika nori, kad amerikiečiai savo ginklais gintų jos interesus, padėtų jai laikyti žmones savo naguose.

Tokia tai tiesa apie Korėją. Korėja yra auka. Auka reaktorierių, kurie paskandino šalį kraujuose, kad žmonės negalėtų apsispręsti, susitvarkyti reikalus kaip jiems patinka. Tiems beširdžiams talkon pasiūsta Jungtinių Tautų armija. Didesnės gėdos šiai organizacijai negali būti.

Bet neužtenka suversti gėdą ir kaltę ant Jungtinių Tautų. Ta gėda yra gėda visiems žmonėms tų šalių, kurios pritaria ir dalyvauja tame krūviname spektaklyje. Žmonių

Padėtis Korėjoje vėl pablogėjo. Amerikiečiai nutraukė derybas ir pasakė, kad jie negrįš iki korėjiečiai ir kiniečiai sutiks su jų nusistatymu belaisvių klausimu.

Jungtinių Valstijų spauda pasirodė su pranešimais, kad Jungtinės Valstijos rengiasi ilgam karui Korėjoje. Bet tuo pačiu sykiu pareiškia ir tą nuomonę, kad amerikiečiai nesistengs išplėsti karą permetant jį į Kiniją.

Sir Gladwyn Jebb, nuolatinis britų Jungtinių Tautų atstovas, pareiškė Ottawoje, kad britai priešinsis bent kokiams pasiūlymams sutvirtinti karą Korėjoje.

Jis, matyti, turėjo mintyje Kiniją, apie kurios bombardavimą buvo nekartą kalbama Jungtinėse Valstijose.

Jebb mano, kad Jungtinės Tautos tikslai pakalbės Korėjos karo klausimu, bet nešims jokių naujų žygių.

Juntinių Tautų generalinis sekretorius Trygve Lie išskėlė idėją, kad būtų suorganizuota Jungtinių Tautų armija iš 60,000 vyrų. Neatrodė, tačiau, kad ši idėja bus realizuota.

Britų atstovas Sir Gladwyn Jebb pareiškė, kad jis nežiūri, kaip tokia armija galėtų prašyti kitas armijas, sudarytas tautiniais pamatais.

Jis mano, kad tokioje armijoje pasireikštų klasiniai ir rasiniai nesutikimai.

Arabų tautos nori, kad Jungtinės Tautos svarstytu Pietų Afrikos valdžios vedamą diskriminaciją vietinių žmonių. Britanija iš kalno pasisakė prieš tai.

Matote, Pietų Afrika yra britų dominija. Ji grumoją atsiskyrimu, jeigu Britanija pritaras arabams. Reiškia, britai stato pirmoj vietoj savo imperijos interesus. Kas jiems svarbu, kad baltieji varžo spalvotus žmones.

Bet šis britų nusistatymas gali atstumti nuo vakarų Azijos ir Afrikos tautas.

Egipto Wafdistų partija nusileido generolui Naguib ir atleido savo lyderį, kaip reikalavo generolas Naguib.

Dabar visos Egipto partijos turės naujus lyderius.

Senieji lyderiai buvo kaltinami korupcijoj.

Naguib valdžia taipgi griebia griežtai tuos žemvaldžius, kurie atsakavo vykdyti žemės reformą. Vieną žem-

pareiga reikalauti, kad jis būtų užbaigtas ir leista korėjiečiams susitvarkyti savo vidujinius reikalus.

KAS NAUJO PASAULYJE

valdį nuteisė kalėjiman iki gyvos galvos.

Irano valdžia pakartoja grumojimą, kad ji nutrauks diplomatinis ryšius su Britanija, jeigu pastaroji nesumokės nemokėtų rojalčių už aliejų.

Britanija ir Amerika atmetė Mossadegho ultimatumą priimti Irano sąlygas bėgyje 10 dienų, o vieton to pasiuntė kitą laišką. Mossadeghas tačiau, atmeta "naujus" britų ir amerikiečių pasiūlymus.

Sakoma, kad britai ir amerikiečiai dabar visai nesibaugina dėl to, kad jie negali gauti Irano aliejaus. Jie susiradę jo kitur. Viskas ko jie bijo, tai kad tas aliejus netektų "raudoniesiems", o labiausiai to, kad Mossadegho valdžia, patekusi į ekonominius sunkumus, nepatektų į kairiųjų įtaką.

Francijos policija vėl darė kratas kairiųjų laikraščių redakcijose, ieškodama medžiagos, kad būtų galima prikišti prie komunistų. Esą suminta keletas mažesnių lyderių.

Visi didieji komunistų lyderiai yra parlamento nariai, dėl ko negalima jų areštuoti nesugavus pildant nusikaltimą. Policija ieško medžiagos, kad būtų galima sukelti parlamento narius prieš komunistus ir tokiu būdu privesti juos atimti parlamentinę apsaugą komunistų lyderiams.

Visa tai "demokratijos" saugojimui.

Jungtinės Valstijos protestuoja prieš tai, kad Tarybų Sąjunga apšaukė jų ambasadorių George F. Kennan nepageidaujamu asmeniu.

(Kennan, būdamas Berlyne šmeižė Tarybų Sąjungą, dėl to Tarybų Sąjunga ir pasakė, kad jis nepageidaujamas.)

Amerikiečiai, tačiau, negali siųsti jį atgal į Maskvą, kad ir kažin kaip norėtų. Tokia jau diplomatinė tvarka.

Generlas Eisenhower aną dieną pareiškė, kad derybos dėl paliaubų Korėjoje buvo spąstai dėl Jungtinių Tautų, į kuriuos jos noriai įstrigusias.

Jis, matyti, užmiršo, kad dėl to, jog amerikiečiai atsiskak apsiukeisti belaisviais pagal Genevos sutartį, paliaubos nepasirašytos.

Pats prisipažino, kad ame-

rikiečiai Korėjoje turėjo 120,000 nuostolių užmuštais, sužeistais ir dingusiais be žinios bei belaisviais. Nemaža dalis tų nuostolių buvo po to, kai buvo galima pasirašyti paliaubas.

Trygve Lie, Jungtinių Tautų generalis sekretorius, nusiskundė, kad labai mažai šalių dalyvauja kare.

Iš 60 narių, sako jis, tikslai 17 rado reikalą duoti bent kiek kariuomenės. Taigi, nei trečios dalies nėra.

Jis tą pasakė, matomai, reikšdamas amerikiečių mintį. Amerikiečiai ne sykį skundėsi, kad jiems reikia vilkti didžiausią našta.

Vakarinė Vokietija jau prisisotino bėgliais. Jos valdžia jau šaukia vokiečius, kad būtų ten, kur jie dabar yra.

Nuo 1945 metų Bonnos valdžia išleidusi jų šelpimui \$6,000,000,000.

Svarbiausia tas, kad ji bijo, jog bėgliai gali pakelti maištą. Atbėgę jie neranda to "rojaus", apie kokį jiems pasakojo Bonnos propagandistai.

Prezidentas Trumanas ir generolas Eisenhoweras pradėjo tikrą duelių. Jie vienas kitą kaltina už visas Amerikos nelaimes.

Keista tas, kad generolas Eisenhoweras, kuris buvo pirmoji Trumano ranka militariniuose reikaluose, dabar labiausiai kaltina prezidentą.

Jeigu kas kitas būtų tokių dalykų pridareš, makartistai imtų už pakarpos be jokių ceremonijų.

Francijos valdžia niršta, kad Jungtinės Valstijos neužtektinai pagalbos žada duoti šiais metais.

Francūzai prašė \$650,000,000, o Jungtinės Valstijos sutinka "tikslai" \$525,000,000

Bet ta suma gali būti padidinta, sako amerikiečiai, jei francūzai padidins savo karines pastangas.

Prezidentas Trumanas kaltina republikonus ir nekuriuos demokratų, kad jie užsimoję sunaikinti Teisių Bilij.

Jis sako, kad per ateinančius kelis metus bus didžiausias spaudimas prieš tą bilij.

EGIPTAS IR BRITANJA

KAIRAS. — Egipto valdžia nutarė pratęsti vieneriems metams biznio sutartį su Britanija.

Gener pamažu kiek ne Dulleso.

Kita v li būti ki didatuoji Dulleso Wall

ir gene laikosi k tytas.

Tokia vė", apie pama sp

Pasta trys kor darbieči vatų ir ' munistų

Tikėsi konserv dos atk pasaulyje. tanioje.

Konse kaip ir i

Kažin bai nea drąsus.

Štai vėl verli jų boml

Landi kraščiuo dami.

Jie r Balkanu jūroj, v Tūks merikos jose.

Jie, jie kalt

Popie pasaulit terializn pasauļi.

Neiš materia Kiek talikų d žiaus ik rias, n teriališl

Jie n kys žod

Antra tinių Ta lėjos se

Tikta svarbes leista je

Brita tytų Pie Francū tu Tun: Amerik rėjos pė

tų perk tas.

Ką j opū kl nuošali

O, ti organiz nių Tau kaip ja

te, reik

Pastabos

Generolas Eisenhower a s pamažu išsiduoda, kad jis nei kiek nesiskiria nuo Tafto Dulleso, Hooverio ir kitų.

Kita vertus, kaipgi jis gali būti kitoniškas, jei jis kandidatuoja Tafto, Hooverio ir Dulleso partijos vardu.

Wall Street laiko vadžias ir generolas Eisenhoweras laikosi kelio, į kurį jis pastatytas.

Tokia tai "individualė laisvė", apie kurią taip daug plepama spaudoje.

Pastaruoju laiku įvyko trys konvencijos: Britanijos darbiečių, Britanijos konservatų ir Tarybų Sąjungos komunistų.

Tikėsit, ar ne, bet Čiorčilo konservatai mažiausia atydos atkreipė ne tik visame pasaulyje, bet ir pačioje Britanijoje.

Konservatizmas pase n o, kaip ir pats Čiorčilas.

Kažin, ar amerikiečiai labai neatsargūs, ar jie labai drąsūs.

Štai šių dienomis jie vėl verkia kad rusai nušovė jų bomberį prie Kurilų salų.

Landžioja po svetimus pakraščius tartum bėdos ieškodami.

Jie neteko vieno orlaivio Balkanuose, vieno Baltijos jūroj, vieno prie Kurilų.

Tikstančius mylių nuo Amerikos, svetimose teritorijose.

Jie, tačiau, nesakys, kad jie kalti.

Popiežius pravirko, kad pasauliui pavojus. Girdi, materializmas rengiasi sugriauti pasaulį.

Neaišku tikrai, koks tas materializmas.

Kiek man žinoma, visi katalikų dvasiškiečiai, nuo popiežiaus iki paprasto kamendoriaus, mėgsta žemiškus, materiališkus daiktus.

Jie net už mirusį nepasakys žodžio be užmokesnio.

Antradienį prasidėjo Jungtinių Tautų generalės asamblėjos sesija.

Tiktai atrodo, kad visi svarbesni klausimai nebus leista jai svarstyti.

Britai nenori kad ji svarstytų Pietų Afrikos klausimą. Francūzai nenori, kad ji liestų Tunisiją ir kitas kolonijas. Amerikiečiai nenori, kad Korėjos paliaubų klausimas būtų perkeltas į Jungtines Tautas.

Ką ji svarstys? jei tokie opū klausimai bus palikti nuošaliai?

O, tiesa, Trygve Lie nori organizuoti specialę Jungtinių Tautų armiją. Armijai, kaip jau visi gerai supranta, reiks ginklų, amunicijos.

Pietų Afrikos vietiniai protestuoja prieš Malano vyriausybės terorą, atsuktą prieš spalvotus žmones. Arąbų tautos nori, kad Jungtinės Tautos svarstytų Pietų Afrikos valdžios darbus ir pamerktų juos.

Ką Kiti Rašo

Baugina Savuosius

"Kada bus sprendžiamoji kova?" Šį klausimą stato Bronys Raila, kurio pažiūras nustato politiniai vėjai.

Kiek galima sučiupti, Bronys tuomi nori pabauginti kunigų laikraštį "Draugą" ir kitus reakcijos fronte, kuriame yra ir jis pats. Kaip paprastai, Raila visko centran stato save. Jis prisipažįsta, žinoma, ne nepasigyrimo, kad perėjęs visas sroves, visus "frontus", tik ateitininku dar nebuves ir dėlto gailisi.

Gyvendamas Vokietijoje, pabėgęs su Hitlerio armija iš Lietuvos, besiklausant svajonių Smetonos režimo likučių apie Lietuvon grįžimą, jis sakydavęs:

"Ne, vyručiai, galvodavau, — naują ir teisingą konstituciją savo darbu, prakaitu ir krauju pasirašys tie, kurie ją savo žemėje iškovos".

Tai buvo gera mintis. Jie konstituciją jau ir pasirašė, bet Bronys Raila dabar skaito tai jo paties didelę klaidą. Mat, jis kitaip žiūri į laisvę.

Guosdamasis, kad "Draugas" ir kiti reakcijos fronte reikalauja jo būti "atviru bolševiku", o jis bijo, kad tuomet jis gausiąs nemokamą kelionę į Tarybų Sąjungą, jis bando juos bauginti:

"Gali ateiti laikas, kai skambės dideliu pagyrimu ką nors pavadinus ekskomunistu. Pažiūrėkite kaip maršalui Titui sekasi. Neprašomas gauna paskolų."

Taika "žydės" kaip rožė.

J. Y.

Bronys turėtų atsiminti, kad simboliškam Judai tūlą laiką sekėsi. Jis gavo trisdešimt grašių.

Bet kaip dabar pasaulis į jį žiūri. Jis yra pavyzdžiu viso pikto.

Kaip buvusiam kairiajam, paskui, kaip jis pats prisipažįsta, apšauktam fašistinio režimo žvalgybininku, labai patinka mintis, jog kada nors tos rūsies žmonės valdys pasaulį. Jis dėlto susirado ir teoriją tam. Tuo jį "apšarvavo" tūlas italas. Tas italas parašė:

"Galutinė sprendžiamoji kova bus tarp komunistų ir ekskomunistų."

"Draugo" redakciją ir kitus jo nemylinčius reakcininkus jis taip baugina:

"Komunistams laimėjus, bus sprendžiamoji ir paskutinė kova tarpe jų ir ekskomunistų. Juk buržuazija ir klerikalai jau bus anksčiau sunaikinti".

Jis taipgi sako:

"Vakarų ir Tolimųjų Rytų pasaulis taip savotiškai tvarkosi, kad vieną dieną, jei taip ir toliau sklandžiai dalykai eis, jis gali būti visas komunistų užvaldytas".

Drebėkite visi, kas ne Bronys Raila.

O "Draugui" štai "pamoka":

"Jei kova su komunizmu bus tik taip vedama, kaip ją 'Draugas' dažnai rekomenduoja, — nugalėti komunizmą per Romos bažnyčią, su maldomis, — tai kujis ir pjautuvos sužvangės prie galvos, gal dar mums nemirus. Jei dabartinis vadinamų vakariečių ir visokių

daugalių kvailumas bus beribis".

Nežinome, ar daug p. Šimutis, p. Bagdonas ir kiti labai nusigąs. Jei jie ima Bronį taip lengvai, kaip mes imame, pacituojame jį tik lengvam pasiskaitymui, jie veikiausia dideliai nenusigąs.

Jis grąso kad renegatai, kaip Tito, gali laimėti kovą, o tada bus blogai tiems kurie dabar prastai žiūri į Bronį Railą.

Reikia pastebėti, jog dar per anksti jam džiaugtis. Tito pavyzdžiu. Daug kas ir pirma Tito gaudavo pinigų ir neprašydama, bet jų vardai užmiršti. Visi dabar žinomi vienu simbolišku vardu Judos.

Kas laukia buržuazijos ir klerikalų nesiimsime pranašauti. Pranašai tik tie gerai pasižymi, kad pranašauja jau žinodami kas įvyko, bet pakeičia datas savo pranašysčių.

Gyvenimas rodo, kad po 35 metų komunistų laimėjimų Tarybų Sąjungoje "ekskomunistai" išnyko, vieton laimėti sprendžiamą kovą.

Nesimato skaisčių žiburių ir Lietuvoje "ekskomunistams". Nesimato ir kitur.

Protingi žmonės sako, jog silpnybė visuomet mato sau išganymą stebūkle.

Bronys Raila ieško sau išganymo, ar išeities stebūkle. — Vilnis.

Laisvas Pasaulis

Valstybės sekret. Dean Acheson sakė IUE unijos konvencijai, jog "prezidentas Trumanas sukietino laisvojo pasaulio nugarkaulį" savo gudria politika.

Galima pridėti, tiek sukietino, kad greit tas nugarkaulis lūžta.

Pats tas "laisvasis pasaulis" yra tuščios kalbos.

Afrika yra dalis "laisvojo pasaulio", o ten nebaltveidžiai negali miestų gatvėse pasirodyti neužsiregistravę, ne užsimokėję už tai.

Turkija yra dalis "laisvojo pasaulio", o ten jokios laisvės nėra.

Tas pats Ispanija, Portugalija, daugelis Lotynų Amerikos šalių.

Ar gali būti pilnai laisvas negras Arkansas valstijoje, kuomet jis negali eiti gelžkelio stotin, sykiu su baltveidžiais. Arba, kaip gali jautis negras pačioje prezidento Trumano Missouri valstijoje (pietinėj ir vakarinėj dalyje), kuomet jis negali gelžkelio ir busų stotyje maišytis su baltais, net valgyti negali toj pačioj vietoj.

Kokia laisvė yra neturinčiam ištekliaus, kur reikia mokėti pinigų už teisę balsuoti — polltaksus. — V. Andrusis.

ŠYPSENOS

Ką Tas Reiškia

Motina, norėdama parodyti savo draugėms, susirinkusioms pas ją ant arbatėlės, kad jos sūnus labai išsimokslinęs, uždavė vaikui klausimą:

"Pasakyk man, Bobbi, ką reiškia kuomet garas pradeda veržtis iš virdulio?"

"Tas reiškia," atsakė sūnus, "kad tu rengiesi atidaryti tėvo laišką".

—o—

Sugrįžo Paimti Daugiau

"Šios uolų formacijos", aiškino vadovas grupei turistų, "buvo sukrautos ledų".

"Bet kur gi tie ledai?" paklausė viena moteris.

"Jie sugrįžo į šiaurę daugiau uolų atnešti," atsakė vadovas.

—o—

Neteko Entuziazmo

"Girdėjau, kad tavo dukterė mokinasi ant arpos. Kokios pasekmės?" klausinėjo kaimynas.

"Nagi, motina dabar jau nerodo tokio entuziazmo lėkinti į dangų, kaip kad pirmiau turėjo," atsakė tėvas.

Ivairenybės

Žmonės su Dideliais Vaizduotės Gabumais

Yra žmonių, kurie turi nepaprastus gabumus vaizduotėj. Aną dieną Toronte Central YMCA, tas buvo puikiai pademonstruota laike šachmatų parodos.

George Berner kuklus laboratorijos darbininkas, žaidė 6 žaidimus vienu sykiu "užrištomis akimis" ir laimėjo.

Žaidimas vyko sekančiais: Berneris buvo pasodintas už pakaliu ir negalėjo matyti lentų, o tuo tarpu jo oponentai viską matė. Pranešėjas skelbė oponentų judėjimus ir pildė jo įsakymus. Taigi, jis turėjo savo vaizduotėj matyti visas lentas ir nuspręsti, kuriuos šachmatus ir kur kelti.

Jis yra buvęs šachmatų čempionas Jugoslavijoje ir turi nemaža patyrimo.

Bet jis nėra didžiausias tokio žaidimo čempionas.

Dr. Alekhine syki žaidęs 40 žaidimų vienu sykiu "užrištomis akimis". Bet ir šis rekordas dar ne pasaulinis. Argentinos šachmatų vizardas Najdorf žaidęs 45 žaidimus vienu sykiu, visai nematydamas lentų.

TARYBŲ SAJUNGA SIEKIA TAIKOS, SAVŲ ŽMONIŲ BŪVIO PAGERINIMO

Rašo Leslie Morris
Canadian Tribune Reporteris

MASKVA. — Spalio 5 dieną susirinko čia nutiesti kelią komunizmo pergalei virš 1,600 delegatų, atstovaujančių beveik 7 milijonus Tarybų Sąjungos Komunistų Partijos narių ir kandidatų, 4,4 milijono daugiau, negu buvo atstovauta 18-tame kongrese 1939 metais. Aštuonių valandų į dieną sesijos prasidėjo su V. M. Molotovo pareiškimu ir vėliau puikiu Centralinio Komiteto pranešimu apie partijos veikimą nuo 1939 metų, kurį išdavo G. M. Malenkovas. Igi ir šturmingi aplodismentai sudrebino Kremliaus salę, kuomet J. Stalinas įėjo.

Molotovas, tarp kita ko, pareiškė: "Mūsų partija susirinko į 19-tą Kongresą daug galingesnė ir vieningesnė, negu kada nors anksčiau. Mūsų partijos vėliava, apturėjusi didelę garbę kovoj ir pergalei, plevesuoja iškelta aukštai ir šaukia mūsų žmones pirmyn, į komunizmo pergalę. Mūsų partijos lyderio vardas, Stalino vardas, išreiškia geriausią viltį ir troškimus visos progresyvės žmonių".

Tarp delegatų yra 66 Tarybų Sąjungos herojai ir šimtai su medaliais už herojišką darbą taikoj ir kare. Tie, kurie mirė patriotiniame kare, buvo delegatų pagerbti, kaip ir mirusieji lyderiai, Zdanovas, Kalininas ir Ščerbakovas.

L. Beria puikiai atpasakojo puikius TSSR atsiekimus, kai tuo tarpu tie kraštai, kurie po imperializmo letena, sumenkėjo.

Daugelis iš tų, kurie dalyvavo pirmos dienos diskusijose, buvo sąjunginių respublikų komunistų atstovai, kaip Ukrainos, Tadžikistano, Uzbekistano, Armenijos ir kitų. Iš viso 16-ka sąjunginių respublikų partijų atstovaujama. Delegatai apima 37 tarybines tautas.

Malenkovo 3 valandų pranešimas briliantiškai atpasakojo istorinius Tarybų Sąjungos atsiekimus, didžiajame patriotiniame kare prieš hitlerininkus, pokarini a is metais kada reikėjo sutaisyti didžiausius sužalojimus, ir dabar, laike laipsniško perėjimo į komunizmą. Jis sakė, kad laikotarpis nuo 18-to Kongreso buvo pilnas pasaulinės reikšmės įvykių. Ant-rasis pasaulinis karas sukretė iš pat* pamatų daugelį žmonių ir jų vyriausybių ir pakeitė pasaulio veidą. Ačiū diavryriškai tarybinių žmonių kovai, kad karas užsibaigė taip, kaip imperialistai nei neįsivaizdavo. Vietoj nusilpnėjimo, TSRS išėjo iš karo stipresnė. Pasaulinis TS au-

toritetas išaugo. Vietoj demokratijos sunaikinimo, po karo atsirado eilė liaudies demokratijų. Vietoj griežtesnės kontrolės ant kolonijų ir priklausančių žmonių tose šalyse, iškilo galinga tautinio pasiliuosavimo kova, kas pagilina krizį kolonialėj imperializmo sistemoj. Visa imperialistinė sistema apturėjo skaudų smūgį, kada laimėjo Kinijos liaudis. Dabar vienas trečdalis žmonių nusikratęs imperializmo jungo ir jo išnaudojimo. Iškilo iš karo situacija, kurioje trys imperialistinės jėgos neteko savo galios, tai yra Vokietija, Japonija ir Italija o tuo tarpu Francija ir Britanija neteko savo pirmesnių pozicijų. Pokarinis laikotarpis pasižymi tolimesniu silpnėjimu pasaulinės kapitalistinės sistemos ir augimu demokratijos ir socializmo galios.

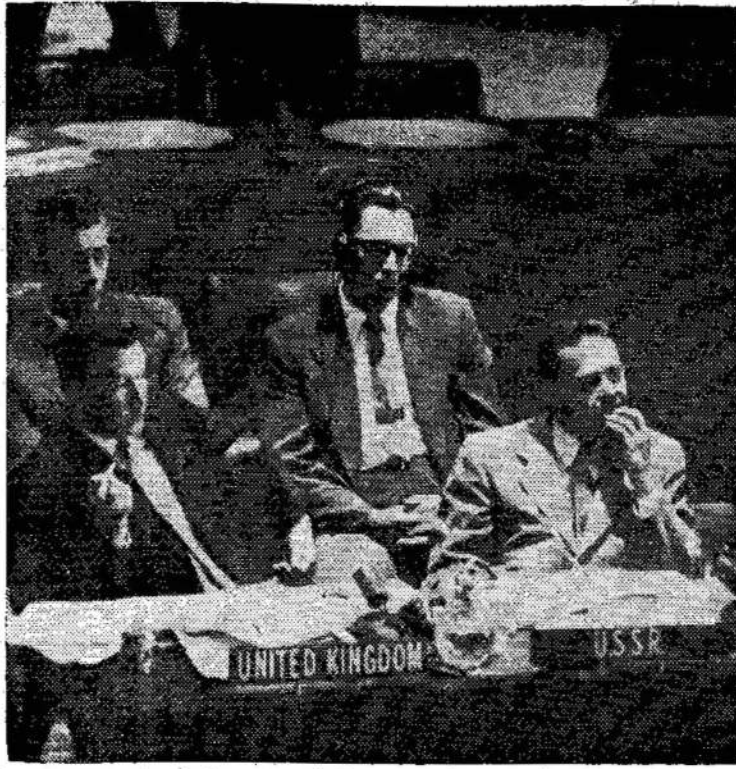
Ekonominis vystymasis pokariniu laiku pasižymi didėjimu sunkumų dėl kapitalizmo, ekspansija Amerikos imperializmo ir iš to paeinančiu pagriežtėjimu kontradikcijų tarp kapitalistinių šalių. Šias kontradikcijas aštrina imperialistinių ratelių bandymai surasti išėjimą iš jų ekonominių sunkumų pagalba militarizacijos savo ekonomijos ir prisirengimo dėl naujo pasaulinio karo.

Pokarinio periodo politiką charakterizuoja egzistavimas dviejų kempijų, agresyvės antidemokratinės kempės, vadovaujamos Jungtinių Valstijų, ir taiką mylinčios demokratinės kempės. Susidarė, pavidale Jungtinių Valstijų, naujas reakcijos ir agresijos centras, iš kurio kyla grumojimas taikai, laisvei ir tautinei žmonių nepriklausomybei.

Akyvaizdoje šio pavojaus, taiką mylinčios jėgos pakilo visose šalyse į kovą gynimui taikos ir tautinės savo šalių nepriklausomybės.

Tarybų Sąjunga per visą šį laikotarpį tęsė savo pastangas, nustatytas partijos 18-tame kongrese, išilgai kelio taikingo vystymosi ir laipsniško perėjimo iš socializmo į komunizmą. Pokariniai metai buvo metai gigantiskų atsiekimų industrijoj ir transporte, agrikultūroj, visose mokslo šakose ir mene. Kartu su tuo, šie metai buvo metai tolimesnio tarybinės sistemos sustiprėjimo, moralinės ir politinės tarybinės draugijos vienybės sustiprėjimo ir draugystės tarp tarybinių tautų sustiprėjimo.

Per tuos metus Tarybų Sąjunga veda veiklią kovą už išlakymą ir sustiprinimą taikos visame pasaulyje, sakė

Jungtinių Tautų nusiginklavimo komisijos nariai. Dešinėje sėdi Valerian Zorin, naujas Tarybų Sąjungos at-

stovas, pakeitęs Maliką. Kolkas komisija nesutarė nei nėje sėdi Valerian Zorin, vienu svarbesniu klausimu.

Ar Bus Kita Babilonija ?

Taip vadinamas šventraštis mums pasakoja, būk dievas, norėdamas nubausti jam netikinčius žmones, sumaišęs kalbą. Statytojai aukšto kalno ar bokšto, kad apsisaugoti atsitikime tvano, nebegalėję vienas kito suprasti, negalėję susikalbėti ir dėl to negalėję baigti savo darbą.

Man išrodo, kad kas nors panašaus artinasi ir dabar. Tam tikri žodžiai jau dabar įgauna kelerioją reikšmę. Svarbu ne ką žmogus sako, o kokiam sluogsnui jis priklauso. Jeigu jis priklauso kapitalizmui, jo žodžiai turi visai kitą reikšmę. Jeigu jis yra komunistas ar simpatikas, vėl kita.

Panagrinėkime ir pamatysime.

Paimkime šiandien plačiai vartojamus, dažnai girdimus žodžius: "taika", "vienybė" ir "saugumas". Ką gi jie rei-

Malenkovas.

Šis istorinis pranešimas vėl patvirtino Tarybų Sąjungos komunistų partijos ir žmonių atsivadimą kovai už taiką, tuo pačiu sykiu aiškiai pabrėžiant kad Tarybų Sąjungos žmonės, viduryje kvapą atimančių komunizmo statybų, nebijo imperialistų grumojimų nauju pasauliniu karu, bet su užsitikrinimu atlieka taikingus darbus, gerai žinodami, kad jų vienybė ir siekimas taikos po visą pasaulį yra nenugalimi.

Malenkovas nuodugniai apibūdino pasaulinę situaciją, Tarybų Sąjungos kovą už išlakymą taikos, namine Tarybų Sąjungos situaciją, Lenino ir Stalino partijos darbus. Jo raportas davė pavyzdį komunistinio rūpestingumo ir kritiško atsinešimo linkui problemų pereinant į komunizmą, kas sunkiasi per visą istoriją darantį kongresą.

kia? Žodis "taika" reiškia, kad žmonės sugyvena gražiai, nesipeša; kad valstybės sugyvena draugiškai, nekariauja. Ar galima kaip kitaip tą žodį suprasti?

Paimkime žodį "vienybė". Žodis "vienybė" reiškia, kad visi žmonės yra geruose santykiuose, bendromis pastangomis siekia kokio nors tikslo, visi bendrai dirba savo ir kitų naudai. Jeigu bent vienas ar daugiau asmenų išsiskiria, eina priešingu keliu, tuomet vienybės nėra.

Žodis "saugumas" taip pat visiems suprantamas.

Bet ar visiems šie žodžiai reiškia tą patį? Ne, ne visiems. Mes greitai pamatysime.

Globe and Mail korespondentas Wilfred List patarnaus mums kaip pavyzdys. Jis rašo tame laikraštyje apie nikelio kasėjų salės atidarymą Sudburyje. Jis, be abejonės, yra vienybės, taikos ir saugumo šalininkas. Bet jis baisiai pyksta ant to, kam to atidarymo tema buvo "Vienybė, taika ir saugumas".

"Aišku, nieko bloga nėra su tais trimis siekais, kuomet jie imami sulyg jų vertės", rašo jis, "bet pagal komunistinę dialektiką vienybė reiškia priėmimą atgal partijos linijos unijų į įvairius origanus, iš kurių jos buvo išmestos; taika yra griežtai komunistinė formula; saugumas yra propozicija, priimtiną visoms unijoms nežiūrint kas siūlo".

Taigi, kaip matote, šiam korespondentui žodis "vienybė" reiškia ne visų unijų vienybę, o tik tam tikrų pažiūrų unijų vienybę. Pažangesnės unijos, kurios nešoka pagal kapitalistų muziką, yra visai kas kita. O žodis "taika", kaip atrodo, jam visai naujas žodis, komunistinė formula, kurios, aišku,

negalėjo būti kol nebuvo komunistų.

Ir jis baisiai pyksta, kad daugelis aukštų žmonių supranta vienybę kitaip. Jis pyksta, kam atidarymo ceremonijose dalyvavo Ontarijos žemės ir miškų ministras, federalis parlamento narys iš Sudburio; kam Ontarijos premjeras Leslie Frost raštu "sveikino uniją su pastatymu tokių puikios struktūros" ir "gyrė siekį, dėl kurio jis pašvestas, Vienybė, Taika ir Saugumas". Jis pyksta kam Ontarijos liberalų lyderis Oliver sveikino ir apgailėstavo, kad negalėjo asmeniškai dalyvauti.

Jis išvardina daugelio karijų unijų lyderių, taipgi ir joms priešingu, įskaitant George Burt, Silby Barrett, CCL viceprezidentus, kurie išreiškė viltį "išvysti dieną, kada visi mes būsime vieningi".

Net F. W. Maxted, ADF spaustuvinių prezidentas, sutikęs su centraline ceremonijų tema.

Taip tai jis žiūri į vienybę.

Atidarymas mainierių salės, iš kitos pusės, parodė, kad Kanadoje, kol kas, žodžiai "vienybė", "taika" ir "saugumas" teisingai suprantami. Ir tas labai svarbu. Ypatingai unijistams.

Kanadiečiams vienybė reikalinga ne tik tam, kad vieningai dirbant galima daugiau nuveikti, bet ir tam, kad prieš akis stovi didelės problemos.

Kanada yra nauja šalis. Tik neseniai buvo įkurta Kanados tauta. Šiai tautai prieš akis milžiniška užduotis — tapti neprigulminga, reikia tapti neprigulminga reikia atsiliuosuoti amerikiečių ekonominės dominacijos. Čia ne vien darbo žmonių problema. Ne vienos dienos problema.

Atžagareiviai stengiasi iškreipti žodžių reikšmę, išskirti iš vienybės pažangesnius, toliau matančius žmones, kad būtų lengviau išnaudoti darbininkus. Bet jie tokiu būdu budavoja skerspaines dėl Kanados tautos pirmynžangos, dėl jos ateities, kurią įsivaizduoja visi toliau matą žmonės.

Tie žmonės, kurie tikros vienybės bijo, pastato pirmon eilėn savo asmeniškų interesus, savo naudą. Jie tenkinasi pusiau koloniale padėtimi, bile tiktai jie užsitikrina gerą gyvenimą sau. Pas juos labai maža patriotizmo.

Jiems būtų daug maloniau, kad Kanadoje atsirastų nauja Babilonija.

FRANCŪZŲ BAIME

MONTREALAS. — Katalikų laikraščio "Devoir" redaktorius J. Hebert negauna iš Francūzijos vizą į jos kolonijas Afrikoje.

Sunku mus, kuri ma ši jau tē. Jai de pirstus, iš tom badē

— Kalk

Vėl ka

vandio, g

rininko ra

— Kalk

Ne, ji r

me neisdu

dar bent k

ugnimi, a

Ją vedē k

nebuvo t

kruvinos

kartą jutē

są, istinus

pos sunki

vaikų or

kartą reg

mis išmint

Eidama i

tē apie d

ris išbuje

gimtinėje,

atnēs ap

žvaigždēm

Paskutin

apie Stalir

— Stalir

sušuko jį,

vė užverž

gaitišką k

Nei Pe

nei Maryt

kankinim

tuvių liau

mā grasi

my, lipdo

pakelēs st

dis karsta

padėjo jie

Žiūrėk, k

traukia n

burnų pas

neša jį pa

— Valg

— tepasal

ras, kad n

duonos, a

Lietaus

prisibrad

salčio ap

siais dra

visada ra

šilumą p

drobės žai

miejai part

neturtingi

kurių faš

rybų vald

sklypus, k

tuvais bu

riuos vi

kankino v

priverstin

O kiek

stovyklą

tėvo švarl

pranešdav

je fasista

Šito ni

bus pamir

Tūkstan

nai buvo

ir todėl t

jėga.

Tarybų

nai, pag

Tėvynės Karo Frontuose

J. MACIJASKAS

(Tąsa)

Sunku aprašyti kankinimus, kuriuos iškentė tylėdama ši jauna Zarasų mergaitė. Jai degino veidą, rankų pirštus, išlaužė rankas, adatom badė panages.

— Kalbėsi?

Vėl kankinimai, šaltas vanduo, geležinė lazdelė kankininko rankoje.

— Kalbėsi?

Ne, ji niekuomet, niekuomet neišduos! Jei galėtų — dar bent kartą atsakytų jiems ugnimi, automato paplūpa. Ją vedė karti, bet jos akyse nebūvo ašarų! sutinusios kruvinos kojos paskutinį kartą juto gimtos žemės vėšą, ištinusios, sukepusios lūpos sunkiai gaudė kvapnų vaikų orą, akys paskutinį kartą regėjo basomis kojomis išmintus takelius.

Eidama mirti, Marytė mąstė apie didį gyvenimą, kuris išbūjos jos varganoje gimtinėje, apie laisvę, kurią atneš apulkėję kariai su žvaigždėmis kepurėse.

Paskutiniai žodžiai buvo apie Staliną.

— Stalinas su mumis! — susuko ji, kada šiuurkšti virvė užveržė jos švelnų, mergaitišką kaklą.

Nei Percupės tragedija, nei Marytės Melnikaitės nukankinimas neišgašdino lietuvių liaudies. Nepabūgdama grasinimų, žiaurių įsakymų, lūpdomų ant kiekvieno pakelės stulpo, lietuvių liaudies karštai rėmė partizanų, padėjo jiems, kuo tik galėjo. Žiūrėk, kuri moterėlė atitraukia nuo mažų vaikų būrų paskutinį kėsnį ir atneša jį partizanams.

— Valgykit, šakalėliai! — tepasako ir šluostosi ašaras, kad nieko geresnio, kaip duonos, atnešti negali.

Lietaus išmirkyti, purve prisibraidžioję, ar žiemą nuo šalčio apšalusiais, sustirusiais drabužiais partizanai visada rasdavo prieglobstį, šilumą pastogėje, švarios drobės žaizdoms aprišti. Pirmieji partizanų draugai buvo neturtingieji valstiečiai, iš kurių fašistai jėga išplėšė tarybų valdžios jiems duotus sklypus, kuriuos daužė šautuvais buočių sūneliai, kuriuos viršaičiai ir policija kankino visokiom duoklėmis ir priverstiniais darbais.

O kiek kartų į partizanų stovyklą atbėgdavo įsisupę tėvo švarką vaikai ir uždusę pranešdavo, kad į kaimą atėję fašistai, ir supą mišką! Šito niekuomet negalima bus pamiršti.

Tūkstančiais saitų partizanai buvo surišti su liaudimi ir todėl tokia didelė buvo jų jėga.

Tarybų Lietuvos partizanai, pagal nepilnus duome-

nis, paleido nuo bėgių 364 vokiečių ešelonus, sugadino apie 300 garvežių ir daugiau kaip 2,000 vagonų, susprogdino daug karinių sandėlių, sutriuškino 18 igulų, užmušė apie 10,000 priešų kareivių bei karininkų.

Vyriausybė aukštai įvertino Lietuvos partizanų nuopelnus. TSRS Aukščiausios Tarybos Prezidiumo įsaku Marytei Melnikaitėi, Stasiui Apyvalai, Broniui Urbanavičiui suteiktas Tarybų Sąjungos Didvyrio vardas. Šimtai partizanų apdovanoti ordinais. Apdovanotųjų tarpe partiniai darbuotojai, vadovavusieji partizanų kovai: draugai Šumauskas, Zimanas, Miceika, partizanų būrių vadai Raguotis, Afonius, Olekas, Barauskas, Pletkus, Bieliauskas, Baščiuolis ir kiti. 1,300 žmonių gavo partizanų medalius.

Taip kovėsi dėl laisvės Tarybų Lietuvos darbo valstiečiai ir darbininkai, bolševikų partijos vadovaujami ir įkvepiami.

Slovė šauniesiems partizanams, pirmiesiems Tarybinės Armijos pagalbininkams! Slovė mūsų lietuviškojo junginio ginklo broliams!

— o —
Šiaulių Gynimas

Nužygiavę 530 kilometrų, mūsų daliniai susitelkė Šiauliuose.

Sunkiai galima buvo atpažinti miestą, kuris prieš karą buvo vienas gražiausių Lietuvoje. Hitlerininkai nušlavė nuo žemės paviršiaus ištisas gatves; daugybė namų riuogsojo aprūkusiomis, suskilusiomis sienomis. Susprogdinti geležinkelio mazgo įrengimai, vandentiekis, fabrikų pastatai liūdėjo, kad šiame mieste vyko įnirtingos kautynės. Dabar hitlerininkai buvo nustumti į vakarus.

Tačiau šiauliai — svarbus ir stambus taktinis bei operacinis mazgas — labai rūpėjo hitlerininkams. Jie ruošėsi žūt būt vėl užgrobti šį miestą, kad perkirstų komunikaciją — šiauliai — Joniškis — Ryga ir tuo pagelbėtų savo stambiai grupuotei prie Kuršių marių.

Hitlerininkų karinė vadovybė kelis kartus puolė Raseinius, kad atitrauktų mūsų dėmesį nuo ruošiamo pagrindinio smūgio. Dėl Raseinių vyko gana dideli mūšiai. Miestas kelis kartus perėjo iš rankų į rankas. Bet fronto vadovybė laiku įspėjo hitlerininkų strateginį planą: lietuviškieji daliniai gavo įsakymą apginti šiaulius.

— Paversim šiaulius nepaimama tvirtove! — su tokiu šūkiu ruošėsi kautynėms kariai ir karininkai.

Kariai, nesigailėdami jėgų,

dirbo dieną ir naktį. Jie stiprino ir tobulino gynybą aplink miestą ir jo ribose, ruošėsi gatvių kovoms.

Laukiamose priešų atakose, pagal žvalgybos suteiktas žinias, turėjo vyrauti sunkioji telhnikai — tankai, vikšriniai pabūklai, šarvuoti transporteriai. Todėl itin didelis dėmesys buvo skiriamas mūsų artilerijai. Artileristai ruošė savo pozicijas kuo kruopščiausiai. Vienos pabūklų tarnybos įsitaisė ugniavietes šaudymui tiesiu taikymu, kitos įsitiprino aukštumėlėse, iš kurių buvo gerai matomas visos kovos laukas.

Per trumpą laiką šiauliuose buvo sudaryta sudėtinga gynybos sistema, su ešelonizotais įsitvirtinimais, su gausiom priešstankinėm ir priešartilerinėm priemonėm, minų laukais.

Išvaduotos gimtosios žemės gyventojai kaip įmanydami taktininkavo Tarybinei Armijai, kovojančiai prieš hitlerininkus grobikus. Tūkstančiai darbininkų ir valstiečių prašėsi į lietuviškąjį junginį. Pirmieji ėmėsi ginklo ištikimi savo senoms revoliucinėms tradicijoms šiaulių bei Radviliškio darbo žmonių, kurie jau 1918-19 metais kovojo prieš vokiškuosius grobikus.

— Priimkite mane kariu, — pareiškė dalinio vadui jaunas darbininkas Valutka, — atėjo diena, kai galėsiu atkeršyti fašistams už vargą, patirtą okupacijos metais. Nesu tarnavęs kariuomenėje, bet neatsiliksiu nuo senų karių.

— Aš turėjau šeimą, — pasakojo savanoris Jakubauskas, — dabar jos nėra, fašistai tėvus sušaudė, namus sudegino. Aš atėjau į Tarybinės Armijos eiles savanoriu ir kovosiu tol, kol mūsų tarybinėje žemėje neliks nė vieno fašisto.

— Mūsų kova, — pareiškė mitinge valstietis Bikelis, — tai kova už žemę, už laisvę, laimingą gyvenimą.

Po trumpo apmokymo jaunieji kariai davė priesaiką sąžiningai ir ištikimai tarnauti savo liaudžiai, Tėvynei, be baimės kautis su priešais.

Tomis atmintinomis Tarybų Lietuvos vadavimo dienomis lietuviškųjų dalinių kariai ir visa liaudis su dideliu politiniu pakilimu sutiko Lietuvos KP (b) CK plenumo ir Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos sesijos nutarimus, kuriuose buvo skelbiama, kad vienas svarbiausių Tarybų valdžios uždavinių yra kuo greičiausiai pašalinti vokiečių okupacijos padarinius, sugrąžinti Lietuvos dar-

bo valstiečiams jų teisę į žemę ir visokeriopai padėti jiems atkurti ūkį. Iš buočių ir dvarininkų atimta žemė vėl buvo sugrąžinta bežemiems, mažžemiems ir vidutiniams valstiečiams, kurie buvo ją gavę 1940-41 metais.

— Ties šiauliais priešas galą gaus! — prisiėkė kariai.

— o —

1944 metų rugpiūčio 17 dieną hitlerininkai, sutelkę stambias jėgas, remiami "tigrų", "ferdinandų" ir gausių bombonešių eskadrielių, prasiveržė šiaulių kryptimi. Išėjė į vieškelį Kelmė-Šiauliai, jie pradėjo stambų puolimą.

Lietuviškasis junginys gavo pakartotiną įsakymą sustabdyti hitlerininkų puolimą ir bet kokia kaina išlaikyti savo rankose šiaulius.

Prasidėjo prieš sunkiosios artilerijos antlėkis. Visas kovos baras skendo tirstuose dūmų debesyse. Nuo sprogimų į visas puses tryško stiprios oro srovės; atrodė, kad vienu metu pučia šimtas skersvėjų.

Priešas atakavo dviem kryptim: vienu laiku buvo užpultas mūsų dešinysis sparnas, kurį gynė Motiekos dalinys, ir centras, kuris ėjo vieškeliu Kelmė - Šiauliai. Smūgis į centrą buvo lemiamas. Jį žūt būt turėjo atlaikyti Lunės kariai.

Pusvalandį prieš ataką Lunė apėjo savo gynybos barą, aplankė visas kuopas, pasikalbėjo su kariais, kurie jam vadovaujant kovojo dar prie Oriolo, Baltarusijoje. Vadas ragino juos būti pavyzdžiu šiame pirmajame Lietuvos teritorijoje vykstančiame mūšyje.

Apkaso vingyje susidūręs su kapitonu Steponavičium, Lunė pasiteiravo:

— Pasiruošta? Kaip kariai?

— Viskas tvarkoje, drauge vade!

Kapitonas buvo užsidėjęs dar Baltarusijoje įlenktą šalmą, pasikabinęs ant kaklo automata. Jo akys raudonos nuo nemigo, buvo įmeigtos į priešų lauką.

Virš jų galvų pralėkė priešų sviedinys. Jis sprogo neto-

li, kažkur už apkasų. Lunė apsižvalgė. Čia pat gulėjo įsiknises veidu į žemę karys. Išsigandęs sprogimų, jis puolė kniubščias, tarsi užmuštas, nepakeldamas galvos.

— Ar seniai mūsų dalinyje kariauji? — paklausė karį vadas.

Karys, vis dar išsigandęs, atsakė ne iš karto. Supratęs, kad prieš ugnis aprimo, atsargiai kilstelėjo galvą.

— Dvi savaitės, drauge vade.

— Iš kur kilęs?

— Nuo Biržų.

Jis dar buvo šblyškęs, bet apvalūs skruostai ėmė rausyti, tur būt, iš gėdos.

Sužė prieš bombonešiai. Čia vienur, čia kitur vėl iškilo dūmų stulpai. Kartu su sunkiais bombonešiais skrido "Junkersai-87". Jikiruodami jie baisiai staugė.

— Ką, baisu? — paklausė Lunė tą patį karį.

— Labai baisu, — pralemeno tasai.

— O tu žiūrėk į savo draugus, juk jie nebijo. Bombarduoja — prigulk, pralėk — atsikelk. Nieko apsiprasi, — padaršino jį vadas. — Kad tu, brolyt, žnotum, kaip fašistai tavęs bijo! — dar pridūrė nueidamas.

Ragina Keisti Atsinešimą Linkui Širdies Ligų

Dr. E. A. Bartram, Vakarų Ontarijos Universiteto medicinos departamento širdies ligų specialistas, ragina keisti atsinešimą linkui širdies ligų.

Jis siūlė gydytojams mokinti žmones gyventi su savo širdimis ir galvoti daugiau apie savo gerąsias ypatybes, o ne širdies silpnības.

Rūpinimasis laimi kenkia, sako jis. "Burbuliuojanti" širdis galinti būti prasta muzikantė, bet gera pompa, sako jis.

Palaikykite Tuos Biznierių, Kurie Skelbia Liaudies Balse

Jei Norite Pirkti ar Parduoti

Namus, Apartmentus, Hotelius ar kitokius Biznius, mes mielai suteiksime sąžiningą patarnavimą

Pardavimui turime didelį pasirinkimą

Prašome Kreiptis:

JOHN BARCAS

(Lietuvis)

Atstovauja

A. HOLLOWCHAK REAL ESTATE

855 College St.

Tel. LO. 7152

Namų Adresas

218 KEELE ST.

Tel. LY. 8707

Montrealo Žinios

Tikimasi Keleivių Sumažėjimo Gatvėkariuose

Pakėlus gatvėkarių ir autobusų važinėjimo kainą, numatoma, kad dėl tos priežasties keleivių skaičius sumažės apie 6 proc. Bet Montrealo Transportacijos Komisija visvien apskaičiuoja, kad su pakėlimu fėro kainos, jos pelnas pakils tris ir puse milijono dolerių.

Dokumentai rodo, kad nuo liepos 1 d., 1951 m., iki birželio 30 d., 1952 m., 21,327,337 asmenys metė į bakšą pinigais po 10 c. ir už tai buvo surinkta \$2,132,733.70, ir važiuotojai, kurie pirko tiketus (tada 3 už 25 c.), sumetė jų 305,109,188 ir už tai surinkta pinigų \$25,425,765.63. Mokyklinio amžiaus vaikai per metus pravažinėja biskį viršaus 20 tūkstančių.

Geležkeliai Veda Derybas

Kadangi geležkelių darbininkų derybos su kompanijomis dėl algų pakėlimo nedavė ligšiol jokių vaisių, tai dalykas pervestas tarpininkaujanciai komisijai ištirti ir padaryti atitinkamas rekomendacijas. Komisiją vačovauja aukščiausiojo teismo teisėjas R. L. Kellock.

Tyrimas - derybos prasi-

dėjo šią savaitę. Sesijos vedamos privatiškai prie uždary durų, todėl šiuos žodžius rašant dar nežinia, kokios to tyrimo pasekmės bus ir kada pasibaigs. Kaip žinia, geležkeliai reikalauja pakelti algas po 45 c. į valandą.

Kiek Ko Yra Montreale

Kaip išduotų leidimų rekordai rodo, tai mieste yra 16,054 šunys (neskaitant Verduno) ir 1,209 arkliai — jiems visiems leidimas kainuoja \$5.40 kiekvienam.

Mieste yra 4,364 auto takšiai, 32,856 dviračiai ir 88 arkliais traukiami vežimai.

Hipnotistų, burtininkų, palmistų, visų po vieną ir jiems leidimai kainuoja \$108 į metus; leidimai išduoti keturiems garsinimo plakatus nešioti, po \$10.80; penkioms varžytinių parduotuvėms leidimai išduoti po \$216. Norintiems savo pinigus skolinti, išduota 11-ka leidimų irgi po \$216. Keturiems pinigų skolintojams pagal užstatą (pawnbrokers), po \$324; keturioms privatiškų dedektyvų agentūroms po \$216; 49-niems graboriams po \$108 į metus, ir šešiams kaminkrečiams leidimai po \$54.

338 miesto leidimai po

\$216 asmenism, kurie turi teisę pardavinėti alkoholinius gėrimus, naudojant juos vietoje.

Pagal statistikos davinius, Montrealas turi 24 privatiškas ligonines (joms leidimas kainuoja irgi \$216 į metus), 20 kambarinių stubų vaikūčiams žemiau 12 m. amžiaus (leidimas \$10.80), 2,148 kambarius nuomojanti namai (\$2.16), ir 240 viešųjų skalbyklų (leidimas \$54).

Jau Užsakytos Lempės Atwater Tuneliui

Miesto valdyba įsakė viešųjų darbų departamentui įstatyti trafiko lempas iš abiejų galų prieš budavojimą Atwater Tunelio, kuris vedamas po apačia Lachinės kanalo. Lempos jau užsakytos ir manoma kainuos apie \$6,000.

Tunelio pravedimą tvarko federalė valdžia, miestas prisideda tik vieną trečdalį lėšų. Išbudavojimas kainuos apie 2 milijonus dolerių.

Vičams Staigmėna

Spalių 4 d., Alekui ir Teklei Vičams, jų gerų draugų pastangomis buvo surengta netikėta staigmėna — balius, pagerbimui jų 25 metų vedybinio gyvenimo sukaktuvių proga.

Dalyvaujant gražiam būreliui svečių ir viešnių, "jaunavedžiai" buvo gražiai pagerbti ir priedui — dar apdovanoti ir dovanomis.

Serga

Alekas Venskus yra sunkiai susirgęs ir randasi Reddy Memorial ligoninėje.

Taipgi serga Julė Vagonienė. Neteko patirti kokia liga serga. Ligonė randasi namie.

Kas ir Kaip Parėmė L.B.

J. Zebrys, Cleveland, Ohio, prisuntė nuo Lietuvių Mote-rų Klubu \$41.00 aukų. Tai draugių pastangomis sukelta parama dėl Liaudies Balso per jų ruošą spaudos pikniką.

J. P. Malinauskas, Penfield, N. Y., lankėsi Toronte ir pridavė LB paramai \$1.00.

J. Linarta, Toronto, pridavė nuo čikagiečių ir detroitiečių \$30 aukų ir pats paaukojo \$2.00.

"Vilnies" administracija, Chicago, Ill., prisuntė atnaujintų prenumeratų ir nuo J. Ziuras \$2.00 aukų.

J. Cheponis, Montreal, pasidarbavo prenumeratų atnaujinime ir prisuntė nuo V. Zavišius \$1.00 aukų.

Torontietis V. J., paaukojo \$1.00.

Anna Bunkus, Newark, N. J., prisuntė \$26.00 surinktu aukų. Aukojo: F. A. Bunkus \$5.00; C. W. B., S. Titanis, V. Žilinskas, J. Grybas, A. Stripeika, A. Janušonis, P. Poškus, Draugas, A. Judaitis, F. Wilcinskas, G. A. Ja-

nison, A. Globich, P. Ramoska, P. Grabauskas, J. Marcinkevičius, J. Stanelis, P. Grabauskas M. Kaleine, John S., T. Kaškiaučius ir vienas neįskaitoma pavarde po \$1.

J. Lesevičius, Montreal, prisuntė atnaujintų prenumeratų ir S. J. Leleckų vedybinės sukakties paminėjime sukeltus \$23.00 aukų dėl LB paramos.

F. Imbrose, Port Arthur, Ont., prisuntė atnaujintų prenumeratų.

A. Stripeika, Elizabeth, N. J., prisuntė naują prenumeratą.

A. Apšegenė, Auburn, Me., gražiai pasidarbavo prenumeratų atnaujinime.

Patys atsinaujindami prenumeratas paaukojo:

V. Lukša, Montreal, \$2.00;

D. Balaišis, London, Ont., \$2.00;

J. Stinson, Toronto, \$2.00;

J. J. Skeberdis, Toronto \$2;

M. Budrick, New Glasgow, N. S., \$2.00;

J. P. Zlioba, So. Boston, Mass., \$1.50;

V. Karmus, Detroit, Mich., ir J. Lukas, James River Bridge, Alta., po 50 ct.

Visiems pasidarbavusiems ir parėmusiems Liaudies Balso, širdingai ačiū.

Administracija

Jei Jums Reikalingas Elektrinis Darbas, Šaukite

Virball Electric, Reg'd

Lietuvis Elektros Kontraktorius

Darbas Garantuotas — Greitas Patarnavimas

Visokios rūšies elektros įtaisymas, bei pataisymas

Laikau pardavimui visokius elektrinius reikmenis

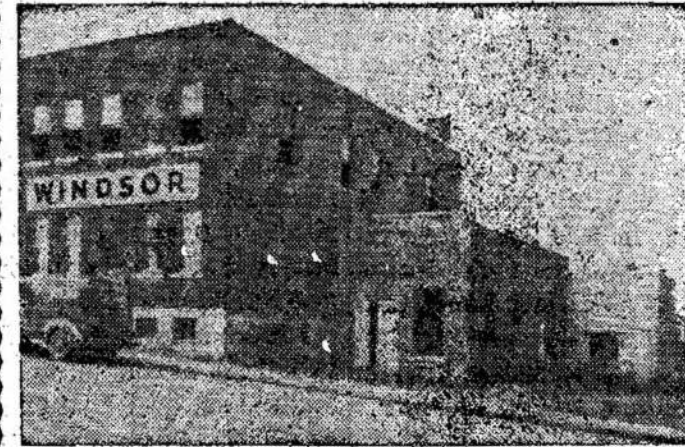
Savininkas: Stasys Virbalas, Tel. DO. 3655

816 Jean Talon, W.

Montreal

WINDSOR

Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Greitas patarnavimas.

20 Metų Patyrimas Garantuoja Darbą

Savininkai:

A. Kersys, P. Petrusis, P. Keršulis, A. Greibus

1205 Church Ave. TRenmore 6679

VERDUN, QUE.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikuojęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Vidaus Ligų, Akūserijos ir Venerinių ligų

3537 PARK AVE. - Montreal - Tel. HA. 7623

Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS. MINOR REPAIRS. RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED. CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY. FUR AND GARMENT STORAGE.

2832 ALLARD TR. 1135

Valome, dažome ir sutaisome vyriškus ir moteriškus drabužius. Pageriname (Drex) reinkautus. Taipgi valome kitus namų reikmenis, kaip: langatieses (curtains), antklodes ir taip toliau, išskiriant skalbinius.

Paimame iš namų ir pristatome atgal. Pagerintas patarnavimas. Darbas garantuotas.

Dėl informacijų prašome telefonuoti TRenmore 1135

Telefoną Atsako Lietuvaitė

Savininkai:

J. Matulaitis, G. Kriaucė-Hūnas, A. Majauskas

Maskva Neduoda Įsakymų Amerikos Komunistams

NEW YORK. — Elizabeth Gurley Flynn, liudydama Foley Square teimabutyj, sakė, kad Amerikos komunistai neįgaudavo įsakymų iš Maskvos. Jie patys nustatydavo savo liniją.

Informeris Budenz melavo sakydamas, kad Browderio vadovybė būtų atmeta suilyg įsakymu iš Maskvos: Ji priminė, kad W. Z. Foster nuo pat 1944 metų buvo priešingas Browderio revizionizmui. Jis ir jo šalininkai tikėjosi, kad diskusijų eigoje Browderio pozicija bus atmeta. Taip ir įvyko. Jokio įsako iš Maskvos nebuvo ir negalėjo būti, pabrėžė Gurley Flynn, kuri yra teisiama su 12 kitų komunistų vadų.

Kūnų Panašus

Iš pirmo žvilgsnio visi netikėti būti kas nors žmogaus ir kaip, sakysin žai, žvirbliai. Bet tyrinėję žmogų su tais na mus, kad

Visų pirmą surį minėti garkaulių — d nami nugark jose pusėse n dasi šonkauli kaulai suju Muskulai pri ly, kas sud judėjimo si kaulinių gyv skylutes ir r lo, visi tie g saugingę oa žmogus.

Jūs galite šumą taipgi garkaulinių roj. Beveik plaučius, šir virškinamasi deda iš burn vo, žarnų, k kurios išduo sunkas dėl maisto.

Visi nuga nai turi reg girdėjimo ja

Panaši Stru

Jei jūs, pa te žmogaus i site ją su p driežo koja, ka, ar šikšn jūs pamatys: lis panašum: du rankos ka nių kaulų ir Tiesa, ka liai, tokie k tiktai vieną pa. Bėt nu nėjimas par turi paslėta:

Erich Olle vakarinės V demokratų l kad jo išrink daužė Adena viltis, kad partija skils

ŽMOGAUS KILMĖ

Rašo Profesorius V. K. Nikolskis

Kūnų Panašumas

Iš pirmo žvilgsnio atrodo visai netikėtina, kad galėtų būti kas nors bendra tarp žmogaus ir tokių gyvūnų kaip, sakysime, varlės, driežai, žvirbliai ar drambliai. Bet tyrinėjimas lyginant žmogų su tais gyvūnais įtikina mus, kad taip yra.

Visų pirma, visi viršūnų minėti gyvūnai turi nugarkaulį — dėl to jie ir vadinami nugarkauliniais. Abiejose pusėse nugarkaulio randasi šonkauliai. Jų skeleto kaulai sujungti sąnariais. Muskulai prijungti prie kaulų, kas sudaro organizmo judėjimo sistemą. Nugarkaulinių gyvūnų kūnai turi skylutes ir nervus. Ant galų, visi tie gyvūnai turi apsauginę odą, kaip kad ir žmogus.

Jūs galite pastebėti panašumą taipgi ir vidujinėje nugarkaulinių gyvūnų struktūroje. Beveik visi iš jų turi plaučius, širdį, ir blužnį. Jų virškinamasis aparatas susideda iš burnos, gerklės, pilvo, žarnų, kepenų ir liaukų, kurios išduoda reikalingas sunkas dėl suvirškinti maisto.

Visi nugarkauliniai gyvūnai turi regėjimo, jutimo ir girdėjimo jausmus.

Panaši Struktūra

Jei jūs, pavyzdžiui, paimsite žmogaus ranką ir palyginsite ją su paukščio sparnu, driežo koja, benzdžionės ranka, ar šikšnosparnio sparnu, jūs pamatysite, kad yra didelis panašumas: jie turi petį, du rankos kaulus, eilę mažesnių kaulų ir pirštus.

Tiesą, kad nekuri gyvūnų, tokie kaip arklys, turi tikrai vieną "pirštą", kanopą. Būt nuodugnėsnis tyrinėjimas parodo, kad arklys turi paslėtas, neišvystytas,

taip vadinamas "liekanas" pirštų, kas rodo, kad senai senai arklių protėviai buvo penkiapirščiai gyvuliai.

Evoliucijos mokslas išrišo paslaptį buvimo gyvuliuose neišvystytų, atsilikusių organų. Tas parodo, kad gamtoje viskas juda, nuolatos keičiasi. Per amžius augalai ir gyvuliai keičia savo išvaizdą. Tie pasikeitimai nelabai žymūs bėgyje kelių kartų, bet jie per tūkstančius metų būna tokie dideli, kad priveda prie susidarymo naujų veis-

lių, kurių nebuvo anksčiau. Bet kadangi paveldėjimo įstatymas taipgi veikia, kurio pagalba ainiai išlaiko savo protėvių požymius, kiekvienas gyvūnas, nuolatos besikeisdamas, pasilaiko bent kiek savo protėvių charakteristikos.

Tie atsilikę, pradiniai požymiai yra ypatinga sistema ženklų, iš kurių galima išskaityti šeimos medį kiekvieno gyvūno. Tikrai reikia žinoti, kaip skaityti jį.

Žmogus, kadangi jis yra kilęs iš žemesnių gyvūnų, taipgi tebeturi daugelį liekanų senoviškos praeities.

(Bus daugiau)

100,000 Kodėl?

Rašo M. Iinas

Kodėl Prausiamės Vandenių

Kodėl vanduo nuplauna purvą? Rasi jis nusineša purvą, kaip kad upelis skiedras kada mes įmetame jas. Nagi, tik pabandykit. Laikykite savo purviną ranką po kranu ir leiskit vandenį. Ar jis nuvalys jūsų ranką? Aš abejoju. Jūs žinote, kad žmonės ne taip plauna rankas. Mes visuomet triname rankas vieną į kitą. Kodėl? Tam, kad nutrinti purvą.

Mes darome tą patį, kuomet plauname drabužius. Ne užtenka įmesti juos į vandenį. Mes triname juos rankomis arba į tam tikrą lentą. Norint išplauti drabužius, reikia ištrinti iš jų purvą, kaip kad jūs ištrinate rašalą iš popierio. Kada purvas ištrintas, aišku, vandeniui lieka išplauti jį.

O Kaip su Muilu?

Mees užmiršome dar vieną daiktą, daiktą, kurį mes visuomet naudojame, kada tik plauname drabužius.

Kas gi jis yra? — Muilas. Jeigu mes bandytume plauti drabužius ar patys save be muilo, mes visuomet būtume purvini. Muilas yra mirtinas purvo priešas. Paimkime suodžius. Juos nepa-

prastai sunku nuplauti. Nes suodžiai yra mažos dalelės anglies su aštriais, nelygiais kraštais. Jos įsikabina į odą ir laikosi. Sunku jas paluosuoti.

Bet paimkite šmotą muilo ir išmuilinkite rankas gerai. Muilas gula ant suodžių, prikimba prie jų ir išvelka juos iš visų odos skylučių (porų) ir raukšlių.

Kaip jis tą padaro? Kodėl muilas lengvai nuplauna?

Na, truputį pagalvokime apie tai. Koks muilas geriausiai plauna. Toks, kuris labiausiai puoja. Putos yra svarbus dalykas.

Kas yra putos?

Pažiūrėkime. Jos yra sudarytos iš mažų muilo pūsliukų, pilnų oro, kurių šonai yra iš vandens. Tai šios pūsliukės sugriebia ir nusineša suodžius, jei jų yra užtektinai. Anglies kruoputės limpa prie muilo pūsliukų. O nuplauti pūsliukes visai nesunku.

Štai ką jie daro malūnuose, kur jie nori atskirti brangų metalą nuo akmens, kuriame jis randasi. Jie sumala akmenį ir suverčia į muilo putas. Muilo pūsliukės labai tvirtos. Jos pasigauna kruoputes akmens ir metalo ir

iškelia į viršų. Akmens kruoputės negali ilgai laikytis įsikibusios į pūsliukes ir nuopuola ant mašinos dugno. Bet metalo kruoputės nenuopuola greitai. Jas galima lengvai nugriebti.

Kodėl Geriame Vandeni

Tas išrodo, kaip kitas lengvas klausimas. Išrodo yra kvaila klausti. Bet tik pabandykit klausiti ir pamatysite, kad tik vienas asmuo iš dešimties žino, kodėl mes geriame vandenį.

Pasakysit: mes geriame vandenį todėl, kad mes norime.

Bet kodėl mes norime vandens? Todėl, kad mes negalime gyventi be jo. O mes negalime gyventi be jo todėl, kad mes visuomet naudojame vandenį ir reikalinga jį atpildyti.

Pabandykit kvėpuoti į šaltą stiklą. Stiklas pradės prakaituoti, pasirodys maži lašukai vandens ant jo. Iš kur vanduo atsiranda? Jis ateina iš jūsų kūno.

Arba pastebėkit, kaip mes prakaituojame šiltą dieną. Iš kur atsiranda prakaitas? Jis ateina iš tos pat vietos, iš jūsų kūno. Taigi, kada jūs sunaudojate vandenį, išseikvojate jį, jūs privalot atpildyti jį laikas nuo laiko. Bėgyje 24 valandų, žmogus netenka iki 12 stiklinių vandens. Tokiu būdu jis privalo išgerti vandens arba suvalgyti.

Ką mes turime galvoje kalbėdami apie vandens valymą?

Tik tą — mes valgome vandenį. Mėsoj, daržovėse,

duonoj, visame kame, ką mes valgome, yra daugiau vandens, negu kietos medžiagos, o agurkas susideda beveik tik iš vandens.

Taip, jūsų kūnas proporcingai turi tiek pat vandens, kaip ir šviežias agurkas. Jeigu jūs sveriate 55 svarus, tas reiškia, kad jūs susidedate iš 48 ir pusės svaro vandens ir 6 ir pusės svaro kietos medžiagos. Suaugusio žmogaus kūnas turi mažiau vandens palyginus su svoriu, bet vistiek trys ketvirtadaliai yra vanduo.

"Kodėl žmonės nepasilieja ant grindų kaip skystis?" paklausit jūs.

Paaiškinimas toks. Ne labai svarbu, iš ko daiktas padarytas, bet kaip jis padarytas.

Jeigu mes patyrinėtume šmotelį mėsos ar riekutę agurko po mikroskopu, mes pamatysime daugelį celių, kuriuos pilnos vandens. Tas skystis neišteka iš celių už tai, kad jos uždarytos. Tai ir yra jums visa paslaptis. Taigi, kaip matote, mūsų kūnas susideda vyriausiai iš vandens. Tokiu būdu, nėra stebėtina, kad tuo metu, kai mes galime ilgai gyventi nevalge, negalima išgyventi ilgiau, kaip kelias dienas, be vandens.

PARYŽIUS. — Premjeras Pinay prašo Amerikos padėti Francūzijai būsimoje kovose su Azijos ir arabų valstybėmis. Arabai ir jų draugai Azijoje reikalauja, kad Moroko ir Tunisijos klausimas būtų svarstomas Generalinėj JTT asemblejoj.

Erich Ollenhauer, naujas vakarinės Vokietijos socialdemokratų lyderis. Sakoma, kad jo išrinkimas lyderiu sudaužė Adenauero ir jo klikos viltis, kad socialdemokratų partija skils pusiau.

NAMŲ DEKORAVIMO KONTRAKTORIUS

Otto Ramanauskas

2520 Hochelaga St. Montreal Tel.: FA. 6474

Maliavojam, popieruojam, išyginam grindis ir dekoruojam naujus ir senus namus.

Tel.: BELairs 2200.

Valandos: kasdien nuo 3 iki 4 v. po piet, išskyrus šeštadienius ir sekmadienius. Vakaraais: tikrai pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 7 iki 8 val. vakaro.

Daktaras Rabinovičius

Chirurgas Specialistas

Turiu savo ligoninę, egzaminuoju ir gydau įvairias ligas. Darau visokias operacijas ir persvietimus (X-Rays) Vytauto Klubo ir M.L.S. ir D.P.D. nariams papiginta kaina 4351 ESPLANADE AVE., MONTREAL, QUE.

Montrealo Lietuvių Gėlininkas

Marcel Allard

Gėlės ir buketai visokiems reikalams.

CR. 3533 - Telefonas - Res. DO. 3696

6420 Iberville St.

Parduodam Namus

PAROPINAM UGNIES, VAGYSTES, AUTOMOBILIŲ, STIKLO ir t.t. APDRAUDĄ

PARDUODAM LAISNIUOTUS TAVERNUS, GROSERNES, MĖSINES, ICE CREAM PARDUOTUVES IR KITUS BIZNIUS

Naujus 2 Flatų Duplexus — Visi Moderniški

Naujus 4 Flatų Duplexus — Visi Moderniški

Taipgi

Turime Keletą 2, 4, 6 Flatų Namus,

Pastatytus 5-10 Metų Atgal

Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai

Mes esame proferčių ekspertai

REED'S REAL ESTATE

4834 VERUN AVE., VERDUN

Tel. YOork 5558; sekmadieniais ir

vakaraais po 8.30: TRenmore 1678

Mr. Russell O. Bennett, Manager

(Reed's Renting Service Reg'd)

HOVARD FAST

Vertė A. Andrėnas

Paskutinė Riba

(Tąsa)

— Tai tu pristatei pranešimą nuo kapitono Merėjaus? — paklausė jį Ličas.
— Taip, ser.
— Kaip tavo pavardė?
— Vanestas, ser.
— Tau buvo duoti kokie nors nurodymai žodžiu?
— Ne, ser. Tik atvykti į Dodžo fortą.
— Kada tu matei Merėjų?
— Vakar rytą, ser.
— Kur?
— Manau, netoli Kanzaso sienos, ser...
— Viskas, — linkerėjo galvą pulkininkas.

Pulkininkas vėl įniko pietauti, o Vanestas laukė, myniodamas nuo kojos ant kojos. Seržantas išėjo, pulkininkas, atrodė, užmiršo jį. Bet išeiti jam taip pat neliepė. Vanestas stovėjo ir su apmaudu žiūrėjo į ilgą stalą, už kurio sėdėjo karininkai, nepastebė jo buvimo. Staiga jį apėmė toks aistringas noras prajoti pusantro tūkstančio mylių ir atsidurti namie, gimtajame užkampyje, kad jis vos nepravirko. Jis užmiršo ir teatrą, ir viešnamius, visą triukšmingą ir svaigų Dodž-sičio gyvenimą. Viena mintis užvaldė jį — dezertyuoti; jis tarė sau:

"Jeigu man duos leidžiamąjį šiai nakčiai, aš pabėgsiu. Pabėgsiu ir kaip nors nusikasiu į Rytus. Gal būt, nuvažiuosiu prekinio traukiniu su galvijais".
Kapitonas, sėdėjęs stalo gale, pakėlė balsą, kad atkreiptų pulkininko dėmesį:
— Aš vis galvoju, ser... Nepatinka man tai, kas darosi Dodž-sityje.
— Ką jūs pasakėte?
— Tas reikalas gali blogai baigtis, ser, — pridūrė dar kažkas.

— Merėjus tikriausiai jau susitiko su indėnais, — gūžtelėjo pečiais pulkininkas. — Kitaip jau būtume gavę nuo jo žinių. Šajėnai ėjo į čia.

— Štai tas ir svarbu. O jeigu jie apėjo jį?

Pulkininkas vėl gūžtelėjo pečiais. Tai buvo sunkus, delsus žmogus, gana noriai klausęs savo pavaldinių nuomonės.

— Ir aš nemėgstu, kai į tokius reikalus kišasi civiliai, — sutiko jis. — Bet kuopai nuvykti į Medisin Lodž Riverį reikia dviejų dienų. O ligi to laiko viskas bus vienai ar kitai užbaigta. Be to, į vakarus nuo čia pėstininkai permesti geležinkeliu.

— Jeigu tik jie nepasislėpė nuo raitininkų, — nekantriai pasakė tvirtas, apskritaveidis kapitonas. — Leiskite man kuopai išžygiuoti į pietus ant mūly. Mes bent su laikysime juos, jeigu jau nesugebėsime apsupti. Visgi

mes pasirodytume.

Kiti karininkai jį parėmė. — Nemėgstu raitų pėstininkų, — tarė kapitonas. — Bet mes jau esame taip darę, ser. Ir tačia mes neprileidome jų prie Dodž-sičio. Jūs patys žinote, kas bus, jei išeis apsauga!

— Pasiųsti kuopą, gal būt, ir vėta, — mašliai prabilo pulkininkas. — Kas bebūtų, jūs galėsite susijungti su Merėjum. Jis to nori, nors vien dievas nežino kodėl. Jis ir taip turi du eskadronus. Jūs veiksime jo valdžioje, jei tik jis neprasilens šiauriau..."

Vanestas klausėsi, nesigilindamas į pokalbio prasmę. Mintis apie pabėgimą visiškai jį užvaldė, ir jo širdis daužėsi iš baimės, kadangi jis nutarė dezertyuoti šią nakt.

Pulkininko balsas gražino jį į tikrovę: — Tu dar šiandien išvyksi su kapitonu Sedbergu. Jis pristatys tave į tavo eskadroną.

— Šitaisė Alamo bare, Makgretas ir Satonas užsisakė viski. Jie vienu mauku iš eilės prarijo po tris stiklus, neatskiesdami jos vandeniu ir neužkasdami. Po to — jiems praėjo noras vemti, ir jie ėmė ryti raudoną sūrį ir biskvitus.

— Alkani? — mandagiai paklausė barmenas. — Aš galiu pasiūlyti kiaušienės su kumpiu. — Barmenas, storas, pakumpęs žmogus, turėjo pliką kiaušą, baltą kaip kalkės ir lygų kaip kiaušinis. — Arba šaltos vištienos, — pridūrė jis. Jautiena nebuvo laikoma skanėstu Dodž-sityje. — Šiandien atvykote?

Jie linkerėjo. Po to dar kartą prisipylė stiklus ir vėl ėmė kirsti biskvitus ir sūrį.

— Biskvita ir sūris įmoneš sąskaita, — paaiškino barmenas.

— Aš esu matęs geresnių užkandžių.

— Tikiu, bet tik ne Dodž-sityje, — tarė barmenas. — Iš Kolduoterio?

— O kas jums darbo? — paklausė Satonas.

— Jūs neįsiseikite.

— Gerai jau, — išsišiepė Makgretas. Jis dabar kur kas geriau jautėsi. Jie išbaigė butelį ir šveitė sūrį ir biskvitus, kol ištuštėjo lėkštė. Barmenas pasilenkė, norėdamas įdėti naują porciją, ir paklausė iš po prekystalio:

— Sako, į čia eina šajėnai? — Gal būt.

— Atsitiesęs, barmenas tęsė: — Aš čia įdėjau truputį vištienos. Suvalgykite ją, kol neatėjo šeimininkas.

Satonas kiviai suurzgė: — Po velnių, pykstelėčiau aš nors kartelį į tuos indėnus.

Barmenas ant prekystalio pastatė dar vieną butelį; Makgretas paėmė jį ir apsimokėjęs žengė prie vieno stalo. — Aš dar paduosiu biskvitus ir sūrį, — tarė barmenas.

Satonas sunkiai atsisėdo ant kėdės, o Makgretas dar išpylė viski. Satonas gėrė atkakliai užsispyręs, kaip žmogus, kuris nori apsvaigti ir negali. Makgretas gėrė dukart mažiau kaip Satonas ir švilpčiojo pianistui. Jis nuleido akių nuo durų ir sekė kiekvieną, kas įeina į kambarį.

Prekystalis užėmė keturiasdešimt futų erdvės, tįsoje per visą baro ilgį; jo galas rėmėsi į išklerusį, tarškančią pianiną. Mažas nuplikęs žmogelis, supdamasis ant taburetės, grojo vis vieną ir tą patį džigą. Lipnių stiklų virtinė skambėjo į jo grojimo taktą, o po ranka jis turėjo pustuštį šotį su išsivadėjusiu alum. Staliukai spaudėsi tarp purvinų piuvėnų, sudarydami užkardą aplink tomis pačiomis piuvėnomis išbarsytą šokių aikštelę. Dvejos durys gale rodė kelią ledi ir džentelmenams, o tarp durų į tamsą vedė nedažyti, lentiniai laiptai.

Ties prekystalu stovėjo penketas žmonių, o dar apie dešimt sėdėjo prie dyiejų kortų stalų. Toliomoje kėrtėje vakaro laukė ruletės skritulys ir stalas kauliukais lošti. Prie vieno staliuko sėdėjo moteris su raudona suknele pūstomis rankovėmis, su nesuukuotais, geltonais plaukais, paguldžiusi galvą į viski valką šalia apversto stiklo. Oras bare buvo neišpaskaitytai troškus ir prarūgęs.

Satonas pamazėle svaigo. Jis tarė: — Amerika privalo būti baltojo žmogaus kraštas, o taip nėra.

— Teisingai, — sutiko Makgretas. Jis visad sutikdavo su Satonu, kai šis perkarėlis būdavo girtas.

— Taigi, — pasakė Satonas, beprasmiškai šypsodamasis. — Žinai, ką aš padarysiu su skalpu?

— Ką?

— Prisiūsiu jį čia, prie savo alkūnės. Tesprogsta man: no akys, prisiūsiu prie savo alkūnės. — Jis sugriebė butelį ir šlitiniuodamas nuėjo prie prekystalio.

Makgretas nusekė paskui jį. — Sėsk, — tarė jis.

— Visą kraštą uždergė... — Eik, sėsk, — pasakė Makgretas.

Aukštas, balkšvas žmogus pažvairavo į barmeną, paskui palietė Satono petį.

— Ser?

Satonas atsisuko lėtai ir baikščiai, Makgretas žengtelėjo atgal, vis dar šypsodamasis. Aukštojo žmogaus veidas buvo raudonas, dėmėtas, o kalbėjo jis baimingai ir negarsiai.

— Kur jūs matėte juos?

— Ką?

— Šajėnus.

— Velnias... — sumur-

mėjo Satonas. — Aš jų nemačiau. Jie joja į Dodžą.

— Iš kur jūs žinote?

— Štai tau, — iš kur aš žinau!

Priėjo kiti lankytojai. Barmenas šluostė stiklą, bailiai žvilgčiodamas į Satoną. Pianinas suspigęs nutilo. Mažas, apyplikis žmogelis skubiai apsisuko ant taburetės ir prisipylė stiklą alaus. Gerai apsvilkęs storulis žilstančia galva ir ūsais, tikriausiai rančos savininkas, apgavikas arba inžinierius, pasakė iš aukšto, beveik paniekinamai:

— Jeigu jūs matėte indėnus, mister, tai pasakokite.

Pianistas lėtai siurbė alų, šonu artėdamas prie prekystalio.

— Mes atjojome čia su vienu raitininku, — skubiai pareiškė Makgretas. — Jis mums ir pasakė.

— Šajėnai... Kiekgi jų?

— Visa, tegul juos velniai griebia, padermė. Raiti, — pasakė Satonas. Jis pakėlė balsą ir kiviai pakartojo: — Visa, tegul juos velniai griebia, padermė!

— O iš kur jūs atjojote?

— Iš Riderio, jeigu jums tai svarbu, velnias jus...

— Gal būt, ir svarbu, — linkerėjo storulis žydromis

akutėmis lėtai apžiūrėdamas Satoną nuo galvos ligi kojų: sudriskusias kelnes, purvinus, skylėtus marškinius be lopų žymės, randuotą veidą, apžėlusį šeriais, — visą jo milžinišką, girtą stuomenį.

Satonas, nenuleisdamas akių, mėgino sunaikinti pašnekovą įžūliu žvilgsniu, o Makgretas trūkčiojo savo bičiulį už rankovės. Storulis ramiai žiūrėjo Satonui į akis, o raudonveidis, apyliesis žmogus su rudomis darbo kelnėmis ir atsegtais marškiniiais, iš pažiūros geležinkelio tarnautojas arba telegrafininkas, įsidrąsino ir tarė:

— Kam kelti žmonėms nerimą, tauškiant apie indėnus! — Jis ištare tuos žodžius negarsiai ir tik su lengvu priekaištu, bet jo balse suskambėjo tiek neįraugiškumo, kad išlėjęs Satonas atsimotų ir stipriai smūgiu numuštų jį nuo kojų. Storulis nesujudėjo, bet vis atkakliai tebežiūrėjo į Satoną. Žmogus su rudomis kelnėmis gulėjo ant grindų; jis buvo beginklis; į grindis pasiramsciodamas delnais ir keliais, jis roplomis išsikrapštė iš rato.

Storulis nugara pasisuko į Satoną, priėjo prie sumuštojo, padėjo jam atsistoti ir kartu su juo išėjo iš saliuono.

— Sakykite, susimildami! — sušvokštė Satonas, — iš kur aš žinau apie šajėnus... — Jis patrynė pirštų sąnarius.

— Aš pats ne pro šalį jiems įkrėsti, — ryžtingai pareiškė barmenas. Pianistas sušprunkštė ir pliaukstelėjo sau per šlaunį.

Gatvėje, lengvai virpančia ranka trindamas poakį, raudonskruostis tarė: — Dėko-

ju jums, mister, Bleikai.

— Tie vaikatos mūsų miestė — tiesiog kažkokia rykštė. Neverta su jais susidėti. Jie ilgai nedelsia.

— Jis teisus dėl šajėnų. Šiandien perdavė telegrafu: — Karo žygis?

— Matyt, kažkas panašaus. Šajėnai pabėgo iš rezervato. Mano, jog jie eina į šiaurę, bet, atrodo, niekas nieko daro nežino. Aš kol kas neprasitariu. Nes visi pasius, kai tik išgirs apie indėnus.

— Lyg medžioklė, — mašliai pasakė Bleikas. — Žmogus — viliojanti žveriena, o Amerikoje mežiotoji raudonodžius leista apskritus metus. Na, man laikas namo...

— Sako, jų trys šimtai. Tai nemaža.

— Būtų nebloga surinkti prieš juos apsaugą, — tarė Bleikas, galvodamas apie savo rančą, arklius, stambius raguočius, apie namą, kurio pastatymas jam atsiėjo šešis tūkstančius dolerių. — Kuria kryptimi jie juda?

— Nieko nežinau. Manęs tai nedomina. Čia yra pulkas kareivių, tegul jie tuo užsiima.

— Daug naudos Dodž-sičiui iš to pulko!

— Vis dėlto tai įstatymas, mister, Bleikai. Sutikite, jog kaip tik įstatymo mes čia ir stingam. — Jis patrynė poakį ir kreivai nusišypsojo. — Gerai, jeigu žmogus gali peštis... O jeigu jis negali, tada bet koks įstatymas geriau nekaip joks. Sakykime, jog jie eis užmušinėti indėnus. Juk tai akla minia, kaip bežiūrėk. O koks skirtumas, jeigu minia eina linčiuoti vieno žmogaus, šimto žmonių ar trijų šimtų?

— Jie gina savo židinius, — išsiblaškęs, pasakė Bleikas.

— Židinius Dodže? Kur jie?

Bleikas gūžtelėjo pečiais. Jie nužingsniavo, gatve, ir, kai priėjo laikraščio redakciją, telegrafininkas kažką sumurmėjo ir pasuko į šalį. Atrodė, Bleikas net nepastebėjo jo dingimo.

Diena artėjo į pabaigą, o miestą iš visų pusių ėmė bruzėti žmonės. Jie atvykdamo pavieniui, poromis, būriais. Geležinkelio darbininkų artelė atrūko derzina, nukėlė ją nuo bėgių ir pastatė prie Kelio saliuono įėjimo. Švedų šeima, susikimšusi į mažą atvirą furgoną, prikrautą namų turto, išplėtusi akis, lėtai važiuo Frontstritu. Iš visur sklido taršką rojalio garsai, tartum linksmo karnavalo įkarštyje.

Rančos savininkas užėjo į šerifo kanceliariją — lentinės dėžės pavidalo su įskilusiu, veidrodiniu langu. Šerifas snaudė, atsilošęs į kėdės atramą. Maršalas Irmas plėšė lapus iš senos užrašų knygos ir darė smailanoses, popierines strėles. Bleikas iš-

traukė riešk tu buvo Bat kresnas, ry greit vykdą tvirtai atsim ma jo pirmta nimis ir pi Šerifo vieta buvo solidus tas, tai buv šešėlis, rank prasmiskame vienas Dodž dėdavo išgy versti jį toki ras žmogus be pavojaus, tersonas, m mas, kuris t laimę pergy kad atliktų galo.

Dabar, išg plepa su r jis atsargiai dė ant visų linkerėjo g garą, pauost liuką, o tai judesiai buv gūs ir apga tokio žmog tik dėl sav privalo dien goti labai gl bę.

Jis pasile ko, kurį atk Irmas tik pap čiulpė cigar Irmas buvo žmogus, vis priminė pa mušėiką; pistoletu, r metalą.

— Kas gi sė Bleikas. — Viskas — Gerai — Neblog Mastersor Kaip kainos — Pakilo šimt centų. — Štai ta — Galėjo pasakė Bleil gyvulių nep — Vis dėl tarė Irmas, pierinę strė pikerėjo dab pasiruošęs p bojum už d per mėnesį.

— Jeigu t vaikų, — Bleikas, — kiek kojos n žinau, ar ma laukti, kad ar persikrau — Ir jūs apie indėnu šerifas.

— Aš nor jūs girdėjote — Na, da Irmas, rūgšč mas. — Neg Visi tie nu jeigu negali prekiuoti vi sva joja su s — Karis Mastersonas — Gal bi — sutiko B

traukė riešukučias cigaru.

Dodž-sičio šerifas tuo metu buvo Bažas Mastersonas, kresnas, ryžtingas žmogus, greit vykdamas sprendimą ir tvirtai atsimenas, jog dauguma jo pirmtakų mirė su pušnimis ir pistoletu rankoje. Šerifo vieta Dodže — tai nebuvo solidus, garbingas postas, tai buvo rizika, vilties šešelis, ranka be kozirių dvi-prasmiskame lošime. Kiekvienas Dodž-sičio šerifas žadėdavo išgydyti miestą, paversti jį tokia vieta, kur doras žmogus galėtų gyventi be pavojaus, bet Batas Mastersonas, matyt, buvo pirmas, kuris turėjo kažkokią laimę pergyventi tiek ilgai, kad atliktų šį užaavinį ligi galo.

Dabar, išgirdęs, jog Irpas plepa su rančos savininku, jis atsargiai nulėjo savo kėdę ant visų keturių kojųčių, linkerėjo galvą, paėmė cigara, pauostė jį, atkando galiuką, o tai atliekant visi jo judesiai buvo lėtučiai, atsargūs ir apgalvoti, — judesiai tokio žmogaus, kuris gyvas tik dėl savo atsargumo ir privalo dieną bei naktį saugoti labai gležną savo gyvybę.

Jis pasilenkė prie degtuko, kurį atkišo Bleikas, bet Irpas tik papurtė galvą — jis čiulpė cigara, jo nepridegęs. Irpas buvo liesas, gyslotas žmogus, visa savo išvaizda priminė pasišiaususi gaidi mušėiką; jo ranka nuolat pistoletu, nagais bilnojo į metalą.

— Kas girdėti? — paklausė Bleikas.

— Viskas ramu.
— Gerai, jeigu ramu.
— Neblogai, — tarė Irpas. Mastersonas paklausė: — Kaip kainos?

— Pakilo doleriu ir dvidešimt centų.

— Štai tas gerai.

— Galėjo būti geriau, — pasakė Bleikas. — Dabar iš gyvulių neprasigyvensi.

— Vis dėlto užsiėmimas, — tarė Irpas, paleisdamas popierinę strėlę. — Man taip įkyrėjo daboti tvarką, jog aš pasiroošęs parsisamdyti kaubojum už dvidešimt dolerių per mėnesį.

— Jeigu turėčiau žmoną ir vaikų, — mašliai prabilo Bleikas, — tai jau bėgčiau, kiek kojos neša. O dabar nežinau, ar man sėdėti namie ir laukti, kad sudegintų rančą, ar persikraustyti į Dodžą.

— Ir jūs jau girdėjote apie indėnus? — atsiduso šerifas.

— Aš norėjau sužinoti, ar jūs girdėjote?

— Na, dar ką, — pasakė Irpas, rūgščiai nusišypsodamas. — Negalima negirdėti. Visi tie nudriskę valkatos, jeigu negali medžioti bizonų, prekiauti viski arba vogti, svajoja su skalpais pažaišti.

— Kariai! — suurzgė Mastersonas.

— Gal būt, jūs ir teisūs, — sutiko Bleikas. — Bet, iš

kitos pusės, jūs galite grįžti į namus, — ir pasirodyti, jog jūsų galvijai nusivaryti, o namai sudeginti ligi pamatų, ir jums belieka tik džiaugtis, jog jūsų ten nebuvo.

— Kol kas indėnai dar nieko nesudegino.

— Keista protavimo maniera, — pastebėjo Bleikas.

— Na, gerai! Ko jūs norite? Piličių apsaugos, savanorių armijos? Kur tie šajėnai? Jūs juos matėte? Bet aš dargi nežinau, kiek jų pabėgo, kur jie eina. Aš galiu, žinoma, kaip kiti, lakstyti po miestą, mojuoti revolveriu ir šaukti "mušti prakeiktus indėnus", bet kam? Aš dar nesu matęs, kad tai privestų prie ko nors doro. Aš stengiuosi palaikyti tvarką.

— Gal būt, jūs ją per daug ilgai palaikote.

— Gal būt. Bet aš ir toliau ją palaikysiu Dodže. Ten, prerijoje, ir taip pilna kareivių.

— O čia, Dodže, pilna balių, — tarė Bleikas.

Mastersonas atsidėjęs pasisūriėjo į jį. Irpas švilptelėjo. Paskui Mastersonas negarsiai tarė:

— Mes seniai viens kitą pažįstame, Bleikai.

— Isigalėjo tylą.

Smulkus kanopų tapsėjimas apmirė prie įėjimo, bet niekas iš jų nepajudėjo iš vietos. Mastersonas tik truputį pasuko galvą, kai į kambarį įbėgo jaunas vaikinai. Irpas tęsė: — Helo, Džimi. — Vaikino veidas pasirodė Bleikui pažįstamas.

— Jie užpuolė Fulerius! — dusdamas riktelėjo vaikinai.

— Kas?

— Ramiau, Džimi, — pasakė Irpas.

— Indėnai!

Bleikas nusijuokė, o Mastersonas aitrai tarė: — Sėsk, Džimi! Ką tu atnešei?

— Juk jūs girdėjote! Jie užpuolė Fulerius, šaudė į juos visą dieną ir kartu su jais sudegino namą.

— Kada?

— Šiąnakt.

— Tu pats matei?

— Po velnių, ne, bet Lenis Rendas matė. Jis nuvarė savo arklį, ir, trenk mane perkūnas, aš nuvariau savo! Lenis nuėjo pas Fulerius, ir staiga išgirdo šaudymą, lyg būtų ėjusios tikros kautynės. Jis toliau nejojo, bet jis sako, jog šaudė tūkstantis šautuvų, ne mažiau. O pašvaistė buvo per visą dangų tartum būtų degusios prerijos.

— Kur tai buvo? — paklausė Bleikas.

— Prie Medisin Lodž Riverio.

— Gal būt, tai ir buvo Fulerių namas, — sutiko Irpas.

— Bet kodėl gi tas kelmas dorai nesužinojo? Nereikia kautynių, norint pribaugti tėvelį Fulerį. Ar tiesa, jog jis girdėjo šaudymą?

— Kaip dievas šventas.

— Tie niekšai, — tarė

Bleikas, — gali pradėti šaudyti be jokio reikalo.

Mastersonas sunkiai atsi-kėlė, priėjo prie rašomojo stalo ir prisisėgė prie diržo du pistoletus.

— Aš pasivaikščiosiu ir apsidairysiu, — pasakė jis Irpui, — o jūs jokite į fortą ir ten nuosirdžiai pasikalbėkite. Galima neabejoti, jog visi galvažudžiai nulėks pasukdami indėnus, tai jau geriau tegul būna su jais kuopa kareivių.

— o —

Telegrafininkas, vis dar trindamas geliamą poakį, sėdėjo redakcijoje ir klausė, kaip redaktorius diktuoja vedamąjį. Be tarnybos telegrafe, Stenlis Garburgas dar buvo "Niujork Taims" Kanzas korespondentas, — tiesa, neetatinis: kai jam pavykdavo surasti medžiagos, jis siųsdavo ją vildamas, jog medžiaga tiks. Jeigu įvykiai plėsdavosi, redakcija tą reikalą pavesdavo profesionalui žurnalistui. Visgi Stenlis kaip brangenybę saugojo tuos numerius, kuriuose buvo atspausdintos trumpos jo pastabos.

Ir dabar, stebėdamas aukštyr ir žemyn judančias panašias į drabužių šepčius, redaktorius Atkinso žandenas, jis galvojo apie savo geriausią sensaciją, apie savo didžiausią pasisekimo laidą ir sykiu bijojo atslenkančių įvykių; jis prisimindavo taškus ir brūkšnius, pranešančius apie indėnų pabėgimą, apie atakas ir kontratakas, apie lėtą kariuomenės koncentravimą iš visų prerijos pašalių; apie tinklą, kuriame, matyt, jau neliko nė vienos landos. Jis maža žinojo apie indėnus, nors prerijoje visi viens per kitą apie juos pasakojo, o kiekvienas rėmėsi savo patirtimi; bet jis žinojo, jog karai su indėnais neėjo į padavimų sritį, jog indėnų klausimas amžiams išspręstas. Tai, ką pranešė telegrafas, buvo kažkas kita.

Jis įsiklausė į žodžius, kuriuos diktavo Atkinas: "Ligi kol laisvieji amerikiečiai gyvens tos niūrios baimės šešėlyje? Ligi kol raudonasis pavojus laikys juos namie, jų židinius, jų mylimus vaikus tamsybių slėnyje? Mes pareiškiame — gana! Mes pareiškiame, jog daugiau nei vienas mūsų mylimų vaikų nebus įmestas į nepasotinamus barbariškumo nasrus. Mes šaukiame laisviesiems žmonėms: kilkite, sunaikinkite juos! Mes sakome: Dodž-sičio piliečiai, stokite ginti savo židinių, imkitės ginklo taikos ir laisvės vardan! Atsakykite smūgiu į smūgį! Smokite jiems taip, kad jie pajustų, jog dievo rūstybė juos palietė! Pamo-kykite juos taip, kad jie daugiau neperžengtų savo rezervato ribų..."

Garburgas klausėsi, vienas sau šypsodamasis. Jis ne kartą buvo girdėjęs tokius pačius šauksmus ir užkeikimus bandų vagims, bizonų medžiotojams, banditams, viski pardavėjams, techasiečiams. Atkinas niekad nekeisdavo savo vedamųjų teksto; jeigu jis būtų tai daręs, geri žmonės Dodž-sityje, gal būt, ir būtų juos skaitę. O taip — niekas jų neskaitydavo, išskyrus tuos atvejus, kada juos spausdindavo rytinių valstijų laikraščiuose, kad pademonstruotų provincijos spaudos karinį įkarštį.

Atkinas baigė diktuoti ir priėjo prie telegrafininko, plačiai šypsodamasis ir čiulpdamas savo prarūkytą pypkute.

— Ipyliau jiems, a?

— Jūs taip nekenčiate indėnų?

— Nekenčiu jų? Kaip gyvas nesu matęs nė vieno, nesu kalbėjęs nė su vienu, išskyrus metisą Mikį. Tačiau jie stabdo pažangą. Vis tiek kaip banditai. Negalima pažangos stabdyti.

— Vis dėlto aš nespau-dinčiau šito, — pasakė Garburgas.

— Kodėl?

— Ir be to gana triukšmo. Kam dar visa tai išpūsti? Indėnai nė nebuvo arti priėję prie Dodžio, ir nėra jokių įrodymų dėl plėšimų ar sauvalės. Tikriausiai viskas, ko jie nori, tai grįžti namo į šiaurę.

— Ir mes privalome palikti žemę, mūsų užkariautą, ir tarti — prašom, eikite ramybėje?

— O kodėl gi ne?

— Ach, štai kas! — redaktorius nusispiovė. — Išeikite! Bailumo alsavimas nepakenčiamai degina; Eikite lauk!

Dalinys, išsiųstas iš Dodžo forto, išėjo sutemus ir nužygiavo tiesiai į pietus, į Uitmeno pusę, o ne į pietryčius, Riderio ir Medison Lodž Riverio kryptimi. Sedbergas nusprendė, jog Reno forto eskadronai arba jau sučiupo indėnus, arba galutinai juos pametė iš akių. Kad šajėnai galėjo išsisukti nuo raitininkų, jau būdami jų pavyti, jam nė į galvą neatėjo; be to, jeigu Merėjus būtų suėjęs su jais į salygį, Dodže apie tai jau būtų buvęs gautas pranešimas; tokiu būdu, viskas bylojo už tai, kad raitininkai tiesiog pametė šajėnų pėdas. Jeigu jie pajudėjo toliau — matyt, taip ir buvo — į šiaurę nuo San-sičio, — jie pridengs rytinį sparną drauge su kariuomene, kuri patruliuoja geležinkelį ant atvirų platformų. Vis dėlto šajėnai galėjo pasukti į vakarus, instinktyviai jausdami, jog retai gyvenamoje vietovėje jiems lengviau pabėgti. Daugiau Sedbergui nebuvo kuo važuotis, ir jis ak-lai, nakties tamsoje, nuvedė savo kuopą, užsodintą ant mulų, pietų kryptimi. O dėl daugybės paskalų apie užpuolimus, kurios visą dieną prasiskverbavo į Dodž-sitį iš visų Kanzas pašalių, tai reikia pasakyti, kad jos buvo per daug prieštaringos ir miglotos, kad būtų galima jas imti dėmesin. Protingiausia buvo eiti į pietus, — tai jis ir padarė, turėdamas tikslą apsukti didelį laną rytų kryptimi ir kitą dieną surasti Merėjaus pėdas.

(Bus daugiau)

Vištos ir Kiaušiniai

Šviežios vištos, žąsys, taipgi švieži kiaušiniai pas

Art Farm Produce

563 Queen W. Toronto

Tel. WA. 5957

Mes Dabar Parduodam

Geriausios Rūšies Futras, Žakietus, Skraistes ir Kalnierių

● Siuвам Pagal Mierą, ● Parduodam Gatavus, ● Taisom, Perdirbam, ● Pakeičiam Fasoną

Darbas Garantuotas

PRINCESS FASHION FURS

506 Queen St. West

Telefonas: EMpire 3-8884

ir

750 Yonge St.

Telefonas: RA. 8971

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras

Suite 403 - 455 Spadina Toronto

Ofiso Tel. KI. 4989

Rezidenc. Midway 9352

PRANEŠIMAI

Toronto, Ont.

Mylintiems Dainą

Pranešame, kad Bangos choras po vasaros atostogų jau pradeda savo veikimą ir pirmos pamokos įvyks šį ketvirtadienį, spalio 16 d., 8 v. vakare, lietuvių svetainėje, 160 Claremont St.

Kviečiame visus senus choristus, o taipgi ir visus kitus, kurie myli dainą ir mėgsta dainuoti.

Šiam suėjime bus taipgi apkalbėti kiti choro reikalai ir nustatyta pamokoms diena, kuri bus visiems patogiausia. Todėl visi ir visos atsilankykite ir pareiškite savo pageidavimus.

Valdyba

Mirė Draugė
A. Žiurbienė

TORONTO. — Spalių 14 dieną anksti rytą mirė Anasztazija Žiurbienė, sulaukusi 83 metų amžiaus.

Pašarvota 660 Richmond St. W. Bus laidojama penktadienį spalio 17, iš St. Mary bažnyčios ant Bathurst St., 10 val. ryto.

Paliko nuliūdime jos vy-

ras Žiurba, Sūnų ir Dukterų Draugijos narys.

Rep.

NOMINAVO JAUNAJI
PENNERĄ P. YORKE

TORONTO. — Pietų Yorke (South York) pereitą savaitę buvo nominuotas kandidatu į federalį parlamentą Norman Penner, gerai žinomo Winnipego aldermano Jacob Penner sūnų.

Norman Penner yra pasižymėjęs visuomeninis veikėjas, ypatingai tarp jaunimo. Jis dalyvavo visoj eilėj tarpautinių jaunimo ir taikos suvažiavimų ir yra plačiai susipažinęs su darbo žmonių reikalais.

Tai jau du pažangūs kandidatai Toronte. Anksčiau buvo nominuotas T. Buck.

A. M. SVERNIKO
KALBA BERLYNE

BERLYNAS. — Rytinė Vokietijos iškilmėse, minint respublikos trijų metų sukaktį kalbėjo Tarybų Sąjungos Aukščiausiosios Tarybos prezidento pirmininkas N. Svernikas.

Jis pareiškė, kad Rytinė Vokietija yra tikras taikos čempionas. Ji yra draugiškuose santykiuose su visomis taiką mylinčiomis tautomis.

LIAUDIES
DEMOKR. ŠALYSE

(Atkelta nuo 3 pulsp.)

namų tinklas padeda išauginti tvirtą, žvalią jaunųjų socializmo statytojų kartą.

Lenkijos miestuose ir kaimuose įsteigta daug konsultacijų, kurios aptarnauja šimtus tūkstančių motinų ir vaikų. Vaikų konsultacijas pagal šešerių metų planą numatoma įsteigti visuose šalies apskrčių miestuose, 1955 metais vaikų lopšeliuose bus 44 tūkstančiai vietų.

Buržuazinė - dvarininkinė Rumunija užėmė vieną pirmųjų vietų Europoje pagal vaikų mirtingumą. Šalyje beveik nebuvo gimdymo namų, ir 8 tūkstančiai motinų kasmet mirdavo gimdydamos. Dėl medicinos pagalbos nebuvimo kasmet žūdavo tūkstančiai naujagimių kūdikių. Šiuo metu respublikoje yra apie tūkstantis gimdymo namų, veikia keli tūkstančiai moterų ir vaikų konsultacijų, 2,369 dietinės virtuvės, apie 3,800 vaikų lopšelių ir darželių, daug vaikų dispenserų, ligoninių, ambulatorijų moksleiviams ir medicinos kabinetų mokyklose.

Liaudies demokratijos šalys, kurdamos socialistinę sveikatos apsaugą, remiasi turtingiausiu tarybinės svei-

Toronto ir Apylinkės Lietuvių Žiniai

Šeštadienį, Spalio (October) 18

SŪNŲ IR DUKTERŲ DRAUGIJOS SVETAINĖJ
(160 Claremont St.)

Rengia Smagų

Bankieta

Bus įvairių gėrimų ir užkandžių ir šokiai prie Smagios Muzikos

Pradžią 6 valandą vakaro

Kviečia Parengimų Komisija

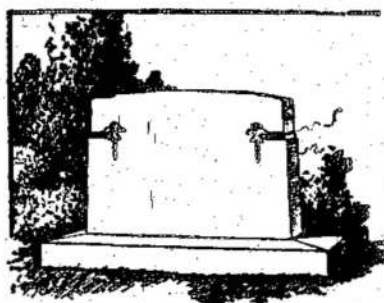
katos apsaugos patyrimu, priešakinės tarybinės medicinos pasiekimais. Didžiulę pagalbą liaudies demokratijos šalių sveikatos apsaugos organams teikia komandiruoti į šias šalis žymūs tarybiniai specialistai.

Tarybų Sąjungos broliškos pagalbos dėka liaudies demokratijos šalys kuria priešakinę sveikatos apsaugos sistemą, skiria tarnauti liaudžiai, saugoti socializmo statytojų sveikatą.

("T. B.")

Tel.: Res. 526-134 Bus. 526-752

DISTINCTIVE MEMORIALS

MADE
TO
ORDER

Reasonable

M. C. Delande

927 Main St. Winnipeg

Išmokit šokti

Trumpu laiku visokius šokius. \$6.00 į mėnesį

Nuolaida dėl grupių ir organizacijų, kurios nori, kad jų nariai išmokytų socialius šokius teisingai. Mes galime geriausiai patenkinti pamokomis ir mokesčiu.

"Hall To Let"

MATSUO DANCE STUDIO

Canadian Dance Teachers Ass'n

1331-A Dundas St. W.
LO. 3370 Toronto

Belsize Tailors

Lietuvio Siuvėjo J. Račio
Vyriškų ir Moteriškų Rūbų SiuvyklaTaipgi Atliekame ir Rūbų Taisyimo Darbą
Reikalui esant prašome kreiptis:

2011 Yonge St. - Toronto - HY. 9526

M. W. Kellermann

ADVOKATAS
6 Adelaide St. East
Ofiso telef. WA. 5900
Rezidenc. — MO. 1232
Toronto

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, ištrina akių nervus, nuo kurių patenka nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritalko akinius.
470 College W., Toronto
Telefonas: RA. 3924ATLANTIC CITY BEDDING
& UPHOLSTERING COMPANYChesterfields, Studio Couches & Mattresses
Dirbami Pagal Užsakymą, Apdengiami ir Taisomi
Darbas Garantuotas — Aproximas Nemokamas

899 Bloor St. W. Lombard 1438

prie Ossington Toronto
Sav. John Kamichaitis

Frank Bochulis

Lietuvis Laikrodininkas

Taisau ir naujus parduodu laikrodžius, žiedus ir kt.
Darbas ir Prekės Garantuota
Atdara kasdien nuo 9 v. ryto iki 7 val. vak.

272½ Queen St. W., Toronto

Lietuvis Plumberis

(J. Lisauskas)

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina
148 WESTMINSTER AVE. T-1 LA. 5191
TORONTO